Sipoon lukio

Rehtori	*Juha Kujanpää* *050 341 2383* *juha.kujanpaa@sipoo.fi*
Apulaisrehtori	*Sinikka Linna* *050 341 2363* *sinikka.linna@sipoo.fi*
Opinto-ohjaus	*Mari Ala-Krekola* *040 191 4469* *mari.ala-krekola@sipoo.fi*
Opintosihteeri	*Jörgen Löfgren* *040 191 4577* *jorgen.lofgren@sipoo.fi*
Oppilaitosisäntä	*Jyrki Penttinen* *050 383 1597* *jyrki.penttinen@sipoo.fi*
Opettajainhuone	*p. 040 191 6085*

Iso kylätie 14
04130 Sipoo
etunimi.sukunimi@sipoo.fi
www.sipoo.fi/sipoonlukio

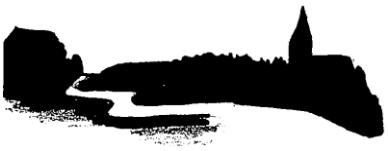

kuva Erja Leinonen

kansi Vili Lehtisalo

Sisällysluettelo:

OPISKELIJALLE 4

SIPOON LUKION OPETTAJAT 5

SIPOON LUKION HENKILÖKUNTA 6

RYHMÄNOHJAAJAT JA RYHMÄNOHJAUSLUOKAT 6

SIPOON LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT 7

OPISKELUA KOSKEVIA KÄYTÄNTEITÄ 9

POISSAOLOT 9
OPPITUNNILLA KÄYTTÄYTYMINEN 10
OPPITUNNILTA MYÖHÄSTYMINEN 10
VILPPI JA VILPIN YRITYS 10
KOULUN YHTEISET JUHLAT JA MUUT TILAISUUDET 11
TAPATURMAT 11
RYHMÄNOHJAUSTUOKIOT 11

LUKION TUNTIJAKO 11

SIPOON LUKION TUNTIJAKO LOPS 2021 PERUSTEIDEN MUKAISESTI 12

OPETUSJÄRJESTELYT 13

LUKUVUODEN RYTMITYS 13
LUKION SUORITTAMISEN KESTO 13
OPPIMÄÄRÄN SUORITTAMINEN 13
OPINTOJAKSOJEN SUORITTAMINEN 13
OPINTOJAKSOILLE ILMOITTAUTUMINEN 14
VALINTOJEN TARKISTAMINEN 14
TUKIOPETUS 15
ITSENÄINEN OPISKELU 15
OPISKELUN LOPETTAMINEN/ KESKEYTTÄMINEN 15

PÄÄTTÖVIIKOT 16

OSALLISTUMINEN KOETILAISUUTEEN TAI MUUHUN PÄÄTTÖVIIKON OHJELMAAN 16

OPINTOJAKSON ARVOSANAN KOROTTAMINEN 16

OPINTOJAKSON UUDELLEEN SUORITTAMINEN 16
UUSINTAKOKEET 16

ARVIOINNISTA YLEENSÄ 17

YHDEN OPINTOJAKSON ARVIOINTI 17
OPPIMÄÄRÄN ARVIOINTI 17
LUKION OPPIMÄÄRÄN SUORITUS 18
PÄÄTTÖTODISTUS 18

MUUALLA SUORITETTUJEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKU 19

YLIOPPILASTUTKINNOSTA 20

OSALLISTUMISOIKEUS 20
ERITYISJÄRJESTELYJEN HAKEMINEN 21
YLEISTÄ YO-TUTKINNOSTA 21
YLIOPPILASTUTKINNON KIELTEN KOKEET 22
KOESALISSA KÄYTTÄYTYMINEN 22
TODISTUKSET 22
Ylioppilastutkintotodistus 22
Muut todistukset 22

OPPIKIRJAT LV. 2026 – 2027 23

YLEISIÄ KÄYTÄNNÖN ASIOITA 24

WILMA 24
TIETOKONEET JA OPPIKIRJAT 25
OPISKELIJAKUNTA 25
TUTORIT 25
LUKION ULKO-OVET / AVAIMET 25
ERITYISRUOKAVALIO 25

OPISKELUSOSIAALISET EDUT JA OPISKELIJAHUOLLON PALVELUT 25

OPINTOTUKI 25
KOULURUOKAILU JA KOULUMATKAT 25
LUKION ERITYISOPETTAJA 26
OPISKELUTERVEYDENHUOLTO 26
SUUN TERVEYDENHUOLTO 26
LUKION KURAATTORI JA PSYKOLOGI 27

AIKOJEN SIVUT 28

LUKION TYÖAJAT LV. 2026 – 2027 28
JAKSOTUS LV. 2026 – 2027 28
TUNTIKAAVIO 28
PÄIVITTÄINEN AIKATAULU 29
UUSINTAKOKEET 29
VANHEMPAINILLAT 29
AVOIMET OVET 9. LUOKKALAISILLE 29
YLIOPPILASKIRJOITUKSET SYKSY 2026 30
YLIOPPILASKIRJOITUKSET KEVÄT 2027 30

LUKUJÄRJESTYS JA OPINTOJEN SUUNNITTELU 31

ARVOSANAT WILMASSA (VIIMEISTÄÄN): 31
1. PERIODIN OPINTOTARJOTIN 32
2. PERIODIN OPINTOTARJOTIN 33
4. PERIODIN OPINTOTARJOTIN 35
5. PERIODIN OPINTOTARJOTIN 36
OMA LUKUJÄRJESTYKSENI, PERIODIT 1-5 37

KALENTERI 38

OPISKELIJALLE

TERVETULOA SIPOON LUKIOON

Tästä opinto-oppaasta löydät kootusti mm.

- yhteystiedot
- opintojaksotarjottimet
- ryhmänohjaajat ja kotiluokat
- järjestyssäännöt ja muut käytännön ohjeet

Opinto-oppaan ajantasainen versio löytyy aina koulun kotisivuilta:

WWW.SIPOO.FI/SIPOONLUKIO
TAI QR-KOODILLA SUORAAN ALTA:

SIPOON LUKION OPETTAJAT

sähköposti: etunimi.sukunimi@sipoo.fi

Kujanpää Juha FM, rehtori	matematiikka	050 341 2383
Linna Sinikka FM, lehtori, apulaisrehtori	äidinkieli ja kirjallisuus	050 341 2363

Ala-Krekola Mari FM, opinto-ohjaaja	opinto-ohjaus	040 191 4469
Gröhn Tomi LitM, lehtori	liikunta	050 520 6447
Haubensack Janette FM, lehtori	biologia, maantiede	
Helppi Suvi FM, lehtori	matematiikka, fysiikka	040 529 8938
Huotari Mari TM, erityisopettaja	erityisopetus	040 167 6488
Ikäläinen Anri FM, lehtori	englanti, saksa, ruotsi	
Kauppinen Annakaisa FM, lehtori	äidinkieli ja kirjallisuus	
Kautto Henna FM, lehtori	ruotsi, englanti	
Kelmendi Liisa TM, lehtori	psykologia, elämänkatsomustieto	
Korpela Sirkku tuntiopettaja	liikunta	
Kurppa Tommi TM, lehtori	uskonto, filosofia, psykologia	041 540 3568
Liikala Jenni FM, lehtori	historia, yhteiskuntaoppi	
Mannonen Henna FM, lehtori	äidinkieli ja kirjallisuus	050 401 8748
Mikkola Liisa FM, lehtori	historia, yhteiskuntaoppi	
Mouhu Minna MuM, KM, FM, lehtori	musiikki	040 630 8342
Nätkinniemi Harri FM, lehtori	kemia, matematiikka	
Ojansuu Kaisa FM, lehtori	englanti, ranska	
Parada Merja FM, lehtori	espanja	050 409 4327
Ruuth Ida TaM, tuntiopettaja	kuvataide, terveystieto	
Ryyti-Hänninen Mette lehtori	liikunta	
Rämäkkö Jani FM, lehtori	fysiikka, matematiikka	040 172 1528
Turtio Panu FM, tuntiopettaja	matematiikka, fysiikka	

SIPOON LUKION HENKILÖKUNTA

sähköposti: etunimi.sukunimi@sipoo.fi

Muu henkilökunta		
Löfgren Jörgen	opintosihteeri	040 191 4577
Penttinen Jyrki	oppilaitosisäntä	050 383 1597
Kekki Sabina	terveydenhoitaja	040 356 4794
Kankaanpää Hanna	kuraattori	050 380 2519
Westerling Martin	psykologi	040 168 5076
Finnbäck Linda	siistijä	
Sundberg Yvonne	siistijä	

Ryhmänohjaajat ja ryhmänohjausluokat

Ryhmä	**Ryhmänohjaaja**	**Ryhmänohjausluokka**
26A	**Janette Haubensack**	**208**
26B	**Sinikka Linna**	**244**
26C	**Ida Ruuth**	**246**
25A	**Suvi Helppi**	**222**
25B	**Tommi Kurppa**	**223**
25C	**Kaisa Ojansuu**	**123**
24A	**Henna Kautto**	**122**
24B	**Liisa Mikkola**	**224**
24C	**Jani Rämäkkö**	**147**
23D	**Mari Ala-Krekola**	**207**

SIPOON LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Nämä ovat lukiolain 40§:n mukaiset järjestyssäännöt, joiden tarkoituksena on edistää sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Nämä säännöt on valmisteltu yhdessä opettajakunnan kanssa opiskelijakuntaa kuullen.

Koulualue ja pysäköinti

Sipoon lukion koulualueeksi lasketaan Enterin kiinteistö ja kiinteistöön välittömästi liittyvä ja katuun rajautuva jalkakäytävä sekä Enterin viereinen HSL:n liityntäpysäköintipaikka. Ruokailu tapahtuu viereisessä Wessman-talossa. Myös ruokala lasketaan koulualueeksi.

Pysäköintipaikalla pysäköidään ajoneuvot lainmukaisesti ja merkittyihin pysäköintiruutuihin pitäen pelastus- ja poistumisväylät avoimina. Pienempiä ajoneuvoja pysäköidään siististi useampi samaan ruutuun. Näin saadaan pysäköintipaikkoja riittämään mahdollisimman monelle.

Opiskelu

Opiskelijan on osallistuttava opetukseen. Jos opiskelija on opintojaksolta poissa ilman hyväksyttävää syytä, voidaan hänet ohjata korvaamaan poissaolo antamalla korvaavia tehtäviä itsenäisesti tehtäväksi tai esimerkiksi ohjaamalla hänet läksyjatkoille. Poissaolo voi johtaa myös opintojakson keskeytymiseen.

Oppitunneilla ei esiinnytä ulkovaatteissa. Koulun yhteisissä tilaisuuksissa esiinnytään tilaisuuden luonteeseen sopivissa vaatteissa.

Opiskelijoille annetaan koulun puolesta käyttöön oppikirjoja, lainakirjoja sekä vuokratietokone. Koulun omaisuutta tulee kohdella huolellisesti ja välineet tulee säilyttää ja kuljettaa asianmukaisesti. Turmeltunut tai kadonnut oppikirja tai tietokone tulee korvata täysimääräisesti.

Opiskelijoille on varattu vapaatuntien aikaiseen työskentelyyn koulun aulatilat ja niillä olevat työpöydät, sohvat ja tuolit. Aulatilojen ja luokkien kalusteita tulee kohdella siististi.

Kaikki roskat on aina lajiteltava kierrätysastiaan niin sisällä kuin ulkona.

Opiskelijakunnan hallitukselle ja muulle opiskelijakunnalle on varattu yksi luokkatila vapaa-aika- ja kokoustilaksi. Tämän tilan siisteydestä vastaa opiskelijakunnan hallitus erikseen sopimallaan tavalla. Jos tilan siisteys ja järjestys ei pysy yllä, tila voidaan sulkea tilapäisesti.

Epäasiallisesta ja häiritsevästä käytöksestä, kiusaamisesta tai väkivallasta tai väkivallan uhasta tulee aina ilmoittaa välittömästi oppilaitosisännälle, opettajalle, rehtorille tai muulle henkilökunnan jäsenelle. Opettajakunta valitsee keskuudestaan yhden opettajan häirintäyhdyshenkilöksi.

Oppitunnit alkavat täsmällisesti työjärjestykseen merkittynä ajankohtana ja päättyvät kun opettaja tunnin päättää. Jos opettaja ei ole saapunut aloittamaan oppituntia 10 minuutissa työjärjestykseen merkitystä ajankohdasta, tulee ryhmästä valita joku opiskelija kysymään opettajaa opettajien työtilasta, rehtorilta, muulta opettajalta, opintosihteeriltä, oppilaitosisännältä tai muulta henkilökunnan jäseneltä.

Käytös

Opiskelijan tulee käyttäytyä hyvien tapojen mukaisesti. Opiskelijan tulee noudattaa opiskelussa opettajan antamia ohjeita ja opinto-oppaassa ja Wilmassa tiedotettuja aikatauluja. Kullakin opintojaksolla annetaan erikseen myös kyseiseen opintojaksoon liittyviä sääntöjä. Oppitunneilla ja koulun tilaisuuksissa tai aulatiloissa ei saa häiriköidä esimerkiksi keskeyttämällä tai huutamalla. Häiritsevä opiskelija voidaan poistaa oppitunnilta, koulun tilaisuuksista tai koulun aulatiloista lain sallimilla tavoilla.

Opiskelija tekee tehtävänsä ajallaan ja itse, eikä luovuta laatimiaan aineistoja muille opiskelijoille ilman opettajan antamaa ohjeistusta. Opiskelija ei saa myöskään käyttää koulutehtävien tuottamiseen mitään lähdemateriaalia eikä tekoälyä mainitsematta käyttämäänsä lähdettä rehellisesti ja avoimesti. Tekoälyn käyttö ilman, että sen käyttöön on annettu lupa, katsotaan vilpiksi.

Vilppiä on myös toiselta opiskelijalta vastauksen tai avun pyytäminen tai sen antaminen esimerkiksi koetilanteessa. Vilpistä seuraa aina rangaistus, vähintään kyseisen suorituksen (kokeen tai arvioitavan tehtävän) uudelleen tekeminen. Törkeästä tai toistuvasta vilpistä voidaan määrätä koko opintojakso keskeytymään, sekä kirjallinen varoitus tai muu lukiolain määräämä rangaistus. Ylioppilaskokeiden vilpistä säädetään lainsäädännössä erikseen.

Kännyköiden käyttö oppitunnilla on aina kiellettyä, ellei siihen erikseen anneta lupaa. Kännykän luvaton esillä pitäminen oppitunnilla aiheuttaa aina oppitunnilta poistamisen ja poissaolomerkinnän.

Oppitunnilla kuvaaminen, videoiminen ja kaikenlainen taltioiminen sekä oppitunnilta suoratoistaminen on kielletty ilman erikseen sitä varten annettua lupaa.

Oppitunneilla keskitytään opiskeluun. Oppituntiaikaa ei käytetä esimerkiksi tietokoneella pelaamiseen tai omien asioiden hoitamiseen. Opiskelija voidaan poistaa luokasta, mikäli tietokoneen käytöstä tarvitsee toistuvasti huomauttaa.

Päihteet

Tupakan, piipputupakan, sähkötupakan, nikotiinipussien ja nuuskan esilläpito, käyttäminen ja myyminen koulussa ja koulualueella on kielletty.

Alkoholin ja huumausaineiden esilläpito, käyttäminen ja myyminen koulussa ja koulualueella on kielletty.

Päihtyneenä tai huumausaineiden vaikutuksen alaisena esiintyminen on rangaistava teko.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Kaikki opiskelijat ovat tasa-arvoisia riippumatta sukupuolesta, iästä, kielestä, etnisestä tai kansallisesta taustasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, mielipiteistä tai terveydentilasta.

Syrjintä ja häirintä kaikissa muodoissaan on kiellettyä. Myös sellainen häirintä, jolla ei ole suoraa kohdetta välittömästi koulussa paikalla, esimerkiksi yleinen huutelu on kiellettyä, vaikka kukaan ei suoranaisesti edes loukkaantuisi tapahtuneesta.

Koko kouluyhteisölle on tärkeää hyvä yhteishenki ja yhdessä toimimisen kulttuuri.

OPISKELUA KOSKEVIA KÄYTÄNTEITÄ

Päivittäinen aikataulu

Tunnit

1	**8.00 – 9.15**	
2	**9.25 – 10.40**	
	Vaihtoehto 1:	**Vaihtoehto 2:**
3	**11.15 – 12.30**	**10.45 – 11.30 JA 12.00 – 12.30**
Ruokatunti	**10.40 – 11.15**	**11.30 – 12.00**
4	**12.45 – 14.00**	
5	**14.10 – 15.25**	

Oppitunnin pituus = 75 min.
Viimeiset tunnit voivat kestää pidempään.

Poissaolot

Opiskelijan velvollisuudet (Lukiolaki 30 §):

”Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijan poissaoloa koskevista menettelyistä.

Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäydyttävä asiallisesti. Opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja vältettävä toimintaa, joka voi vaarantaa muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Kurinpidosta säädetään 7 luvussa.”

Poissaolot oppitunneilta ja poissaoloselvitykset

Oppitunneilta ei voi olla poissa ilman pätevää ja hyväksyttävää syytä. Kaikista poissaoloistaan opiskelijan huoltaja tai opiskelija itse (18v. täyttänyt) laatii selvityksen joko Wilmaan tai kirjallisesti. Kirjallinen selvitys (esim. lääkärintodistus) toimitetaan oma-aloitteisesti jokaiselle opettajalle, joiden tunneilta opiskelija on ollut poissa. Selvitykseen liitetään terveysviranomaisen tai huoltajan allekirjoitus.

Myös täysi-ikäisten tai itsenäisesti asuvien opiskelijoiden tulee selvittää poissaolonsa.

Jos opiskelija poistuu kesken oppitunnin ilman opettajan lupaa, voi opettaja kieltää häneltä paluun oppitunnille.

Sinulla saa olla opintojakson aikana korkeintaan kolme poissaoloa. Kolmannesta poissaolosta opettaja määrää korvaavat lisätehtävät.

Mikäli poissaoloja tulee enemmän kuin kolme, opintojakso keskeytyy. Neljännen poissaolon jälkeen opiskelija voi kuitenkin hakea rehtorilta kirjallisesti lupaa opintojakson jatkamiseksi.

Hakemuksessa opiskelija

1. Selvittää syyt lukuisiin poissaoloihin (esim. lääkärintodistuksella)
2. Sitoutuu korvaamaan liialliset poissaolot esimerkiksi läksyjatkoilla tai matikkapajassa tai muunlaisin lisänäytöin
3. Ymmärtää, että poissaolot haittaavat opiskelijaan OMAA oppimista
4. Ymmärtää, että poissaolojen edelleen jatkuessa opintojakso keskeytyy

Jos opiskelija on pitkäaikaisesti sairaana, tulee hänen pikaisesti ilmoittaa poissaolostaan kouluun.

Jos opiskelija tarvitsee vapaata, hänen on pyydettävä etukäteen siihen lupa seuraavasti:

- yksittäisen tunnin vapaan myöntää ao. opettaja
- enintään kolmen päivän vapaan myöntää ryhmänohjaaja
- kolmea päivää pidemmän vapaan myöntää rehtori

Milloin poissaolo johtuu ennalta arvaamattomasta syystä, opiskelijan tulee ilmoittaa ryhmänohjaajalleen mahdollisimman pian poissaolostaan.

Opiskelija voi itse keskeyttää opintojakson hyväksyttävästä syystä keskusteltuaan ensin aineenopettajan ja opinto-ohjaajan kanssa. Opintojakson keskeyttämisen tulee tapahtua heti opintojakson alussa, jotta tilalle voidaan valita toinen opintojakso.

Henkilökohtaiset lomat

Lomamatkat tulee tehdä koulun loma-aikoina, koska opiskelutahti on tiivis opintojakson aikana. Liiat poissaolot johtavat opintojakson keskeytykseen huolimatta myönnetystä lomasta.

Poikkeustapauksissa henkilökohtaista lomaa voi hakea etukäteen ryhmänohjaajalta tai rehtorilta kirjallisesti vapaamuotoisella hakemuksella. Opiskelija on itse vastuussa siitä, että opinnot tulevat suoritettua, eikä poissaoloja kerry sallittua enemmän huolimatta myönnetystä lomasta. Päättöviikon ajalle lomaa ei pääsääntöisesti myönnetä lainkaan. Lähtökohtaisesti yli viikon lomia ei myönnetä.

Oppitunnilla käyttäytyminen

Kännyköiden ja muiden elektronisten laitteiden käyttö oppitunneilla ei ole sallittua muussa kuin oppimistarkoituksessa. Mikäli opiskelija kiellosta huolimatta käyttää kännykkää oppitunnilla henkilökohtaiseen viestintään, aineenopettajalla on oikeus poistaa opiskelija oppitunnilta ja merkitä poissaolleeksi. Mikäli kännykän käyttö henkilökohtaiseen viestintään on opetuksen aikana toistuvaa, voi se johtaa opintojakson keskeytymiseen.

Oppitunnit rauhoitetaan opiskelua varten, joten väli- tai hyppytunneilla pyritään toimittamaan wc-käynnit ym. omat asiat. Opiskelijan on aina pyydettävä aineenopettajalta lupa poistua opetustilasta oppitunnin aikana.

Päällysvaatteet ja päähineet säilytetään oppituntien ajan opiskelijoiden henkilökohtaisissa lokeroissa tai tuolin nojalla.

Oppitunnilta myöhästyminen

Oppitunneille saavutaan ajoissa, sillä myöhästyminen häiritsee oppitunnin kulkua ja muiden opiskelua. Mikäli opiskelija kuitenkin pätevästä syystä myöhästyy, on hänen odotettava käytävässä oven ulkopuolella tunnille pääsyä. Aineenopettaja avaa oven myöhästyneelle, kun se parhaiten tunnin kulkuun sopii.

Kolmesta oppitunnilta myöhästymisestä seuraa yksi poissaolomerkintä Wilmaan.

Neljäs ja sitä seuraava myöhästyminen lasketaan automaattisesti poissaoloiksi oppitunnilta.

Myös jokainen yli 20 minuutin myöhästyminen oppitunnilta lasketaan poissaoloksi.

Myöhästymisiksi ei lasketa selkeästä ja perustellusta syystä tapahtuvia myöhästymisiä (esim. yleiset ja todistetut bussiliikenteen häiriöt tai osallistuminen muuhun koulun toimintaan).

Vilppi ja vilpin yritys

Vilpiksi katsotaan esim. koevilppi, toisen tutkielman tai sen osien kopiointi suoraan Internetistä tai muusta lähteestä, mukaan lukien tekoälyn tuottaman tekstin käyttö ilman asianmukaisia lähdeviittauksia kyseiseen tekoälysovellukseen.

Plagioinnista ja muusta vilpin yrityksestä tai avunannosta vilppiin / plagiointiin seuraa aina lievimmillään tehtävän mitätöinti. Toistuva vilppi/ plagiointi voi johtaa kirjalliseen varoitukseen. Toistuvat kirjalliset varoitukset voivat johtaa opinto-oikeuden määräaikaiseen menettämiseen.

Mikäli vilppi tai plagiointi on oleellinen osa opintojakson suorittamista tai tapahtuu opintojakson kokeissa, opintojakso jätetään kokonaan arvioimatta.
Tällöin opintojakso on käytävä kokonaan uudelleen ilman mahdollisuutta itsenäiseen suorittamiseen tai uusintakokeeseen

Kännykät, kellot ja muut elektroniset laitteet jätetään kokeen ajaksi lokeroon tai laukkuun. Laukut ja päällysvaatteet tms. jätetään koetilanteessa ensisijaisesti lokeroon. Jos tuot laukun tai päällysvaatteita koetilaan, jätä ne seinän vierustalle. Opiskelijalla koetilanteessa havaittu kännykkä tai älykello johtaa opintojakson hylkäämiseen.

Koulun yhteiset juhlat ja muut tilaisuudet

Koulun järjestämät juhlat ja muut tilaisuudet ovat osa kaikkien koulutyötä normaalin työjärjestyksen lisäksi. Näitä ovat esimerkiksi joulujuhla, lukuvuoden päättäjäiset ja avoimet ovet.

Tapaturmat

Oppitunnin ulkopuolella sattuneista tapaturmista ilmoitetaan oppilaitosisännälle tai tarpeen vaatiessa jollekin koulun henkilökuntaan kuuluvalle.

Ryhmänohjaustuokiot

Opiskelijat on jaettu kullakin vuositasolla kolmeen ryhmänohjausryhmään. Ryhmänohjaajan velvollisuutena on seurata ryhmänsä poissaoloja, tiedottaa tärkeistä tapahtumista ja pyrkiä parhaan kykynsä mukaan luomaan ryhmästä toimiva yhteisöllinen ryhmä.

Jokaisen opiskeluperiodin aloituspäivänä järjestetään ryhmänohjaustunti (2.-5. periodissa klo 12.00-12.45)

Lisäksi jokaisessa periodissa järjestetään 1-3 ryhmänohjaustuokiota klo 12.45 alkavalla välitunnilla erikseen ilmoitettavina päivinä. Näiden lyhyiden tuokioiden ajankohdat pyritään ilmoittamaan heti periodin ensimmäisen viikon aikana.

Ryhmänohjauksessa mm. kehitetään sosiaalisia taitoja osana koulun yhteisöllisyyttä, mietitään kunkin omaa oppimispolkua, mietitään ja opitaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja tuetaan opiskelijoiden stressinhallintaa ja palautumista.

Oma ryhmänohjausryhmä on lukiossa ainoa läpi lukion pysyvä yhteisö.

Ryhmänohjaukseen osallistuminen on jokaisen opiskelijan velvollisuus ja osa lukio-opintojen suorittamista.

LUKION TUNTIJAKO

Sipoon lukiossa noudatetaan valtioneuvoston hyväksymää laajavalinnaista tuntijakoa, johon sisältyy kaikille yhteisiä, pakollisia opintojaksoja sekä valinnaisia opintoja. Lukion oppimäärän suorittaminen edellyttää vähintään 150 opintopisteen suorittamista.

Jokaisen opiskelijan opiskeluohjelmaan lukion aikana tulee kuulua vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja.

Muissa oppilaitoksissa suoritettavista muista valinnaisista opinnoista ja niiden hyväksymisestä opiskelijan opintoihin tulee aina neuvotella rehtorin kanssa.

SIPOON LUKION TUNTIJAKO LOPS 2021 perusteiden mukaisesti

Oppiaine tai aineryhmä	Pakolliset	Valinnaiset		Yhteensä
		Valtak.	Kouluk.	
Äidinkieli	12	6	10	12 – 28
Kielet				
A-kieli *(englanti, ruotsi)*	12	4	4	12 – 20
B1-kieli *(ruotsi)*	10	4	4	10 – 18
Muut B-kielet/kieli *(espanja, ranska, saksa)*		12		2 – 12
Matematiikka				
Yhteinen opintokokonaisuus	2			
Lyhyt oppimäärä	10	4	9	12 – 25
Pitkä oppimäärä	18	6	11	20 – 37
Ympäristö ja luonnontieteet				
Biologia	4	6	6	4 – 16
Maantiede	2	6	8	2 – 16
Fysiikka	2	12	12	2 – 26
Kemia	2	8	6	2 – 16
Humanistis-yhteiskunnalliset tieteet				
Filosofia	4	4	2	4 – 10
Psykologia	2	8	4	2 – 14
Historia	6	6	4	6 – 16
Yhteiskuntaoppi	6	2	2	6 – 10
Uskonto/ Elämänkatsomustieto	4	8	2	4 – 14
Terveystieto	2	4	4	2 – 10
Taito- ja taideaineet	**10**			
Liikunta	4	6	2	4 – 12
Musiikki	2 tai 4	4	8	2 – 16
Kuvataide	2 tai 4	4	4	2 – 12
Opinto-ohjaus	4		6	4 – 10
Temaattiset opinnot		8		
Pakolliset opintopisteet				94 – 104
Valtakunnalliset valinnaiset opinnot vähintään				20
Muut valinnaiset opinnot				
Opiskelijan opintopisteiden kokonaismäärä vähintään				150

OPETUSJÄRJESTELYT

Lukuvuoden rytmitys

Lukuvuosi jaetaan viiteen, keskimäärin 38 työpäivän mittaiseen periodiin, joissa kussakin on oma opintojaksotarjonta ja sen mukainen työjärjestys.
Eri oppiaineiden oppimäärät koostuvat erillisistä opintojaksoista, joiden laajuus on 1-4 opintopistettä. Opetusta annetaan laskennallisesti 14 tuntia 15 minuuttia yhtä opintopistettä kohti. Kahden opintopisteen laajuinen opintojakso tuottaa kolme 75 minuutin oppituntia viikossa yhden periodin aikana.

Lukion suorittamisen kesto

Opiskeluoikeuden päättyminen (Lukiolaki 24 §)

”Opiskelija, joka ei ole suorittanut opintojaan 23 §:n 2 momentissa säädetyssä ajassa tai hänelle myönnetyssä lisäajassa, samoin kuin opiskelija, jolle ei ole myönnetty lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen, menettää opiskeluoikeutensa. Opiskeluoikeutensa menettää myös sellainen opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta ja on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja.

Jos opiskelija itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan, hänen opiskeluoikeutensa päättyy siitä päivästä, jona ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle, tai opiskelijan ilmoittamana myöhempänä ajankohtana.

Koulutuksen järjestäjä antaa opiskeluoikeuden päättymisestä erillisen päätöksen.”

Lukio-opintojen **tavoiteaika on kolme vuotta**. Opetus Sipoon lukiossa on järjestetty niin, että opiskelija voi suorittaa lukion oppimäärään sisältyvät opinnot kolmessa vuodessa. Lukion oppimäärän suorittaminen säädetyssä ajassa edellyttää opiskelijan **säännöllistä osallistumista opetukseen** ja tehtävien tunnollista suorittamista.

Lukio-opintojen suorittaminen kolmessa vuodessa vaatii:

1. vuosi: 10-14 opintopistettä periodiin, yhteensä noin 60 opintopistettä
2. vuosi: 10-14 opintopistettä periodiin, yhteensä noin 60 opintopistettä
3. vuosi: 8-14 opintopistettä periodiin, yhteensä noin 30 opintopistettä

Oppimäärän suorittaminen

Lukion oppimäärän suorittamiseksi opiskelijan on valittava opinto-ohjelmaansa ***vähintään 150 opintopistettä*** seuraavasti: pakollisia opintoja 94-104 opintopistettä, matematiikan ja ruotsin kielen oppimäärän laajuuden mukaan. Valtakunnallisia valinnaisia opintoja on valittavia vähintään 20 opintopistettä.

Opintojaksojen suorittaminen

Pakolliset opintojaksot suoritetaan yleensä numerojärjestyksessä. Valtakunnallisten valinnaisten ja muiden valinnaisten opinto-jaksojen osalta ei ole vastaavaa suoritusohjetta.
Opintojaksolle ilmoittaudutaan sähköisesti määräaikaan mennessä (Wilman kautta). Ilmoittautuminen on sitova.

Opintojaksot suoritetaan osallistumalla lähiopetukseen ja päättöpäivään.

Opintojaksolla annettavat tehtävät on palautettava määräaikaan mennessä. Muussa tapauksessa opintojakso katsotaan keskeytetyksi.

Opintojakson suorittaminen itsenäisesti vaatii painavan syyn, aineenopettajan puollon ja rehtorin luvan. Lupa opintojakson itsenäiseen suorittamiseen tulee hankkia hyvissä ajoin ennen opintojakson aloittamista.

Opintojakson lopussa pidettävään **kokeeseen on osallistuttava**. Mikäli opiskelija viikon kuluessa oma-aloitteisesti, **ilman erillistä pyyntöä ja luotettavasti** esittää hyväksyttävän syyn poissaololleen, hän **säilyttää yrityskerran** kokeen suorittamiseksi uusintakokeissa. Mikäli yllä mainitun kaltaista selvitystä ei viikon

kuluessa kokeesta esitetä, menettää opiskelija kokeen suorituskerran.

Hyväksyttäviä syitä oman sairauden ohella ovat esimerkiksi lähiomaisen vakava sairaus, huomattava merkkipäivä tai muu huomattava perhetapahtuma. Viimeksi mainittuihin on lupa pyydettävä etukäteen. Sen sijaan esimerkiksi päättöviikolle ajoitettu lomamatka, autokoulu, harjoitusleiri tai kilpailumatka on syy, joka johtaa yrityskerran menettämiseen.

Mikäli opiskelija ei ole esittänyt hyväksyttävää syytä poissaololleen, opettaja ei anna arvosanaa kokeesta tai jättää kokonaan opintojakson arvioimatta. Myös silloin, kun opiskelija jättää kokeessa vastaamatta opintojakso jätetään arvioimatta. Loman tai harrastuksen takia kokeesta poissa oleville ei järjestetä ylimääräistä koetta. He osallistuvat myöhemmin joko uusintakokeeseen tai kokeeseen päättöviikon ohjelman mukaisesti muussa jaksossa.

Jos opintojakson arvosanaan vaikuttavista osasuorituksista jotain jää suorittamatta hyväksyttävästä syystä, voidaan opintojaksosta antaa P-merkintä. P-merkintä tulee täydentää annetussa ajassa arvosanaksi suorittamalla puuttuvat osasuoritukset. Opinto-oppaan lopussa olevassa kalenterissa on mainittu viimeiset päivät P-merkintöjen loppuun saattamiseksi. Aikaa on noin 1,5 periodia ko. periodin päättymisestä lukien. Älä kuitenkaan jätä suorituksia viime tippaan, koska opettajan tulee ehtiä myös arvioida palauttamasi suoritukset. Jos et hoida puuttuvia suorituksia ajallaan, muuttuu P-merkintä tilanteen mukaan K-merkinnäksi tai joksikin arvosanaksi (jos puuttuva suoritus ei laajuutensa puolesta estä arvosanan antamista).

Mikäli opintojakso keskeytyy tai opintojaksoa ei arvioida, opettaja merkitsee opintojakson arvosanaksi K-merkinnän ja kirjaa Wilman lisätietoihin syyn K-merkintään.

Erityisestä syystä opiskelija voi saada vapautuksen pakollisen aineen tai sen osan suorittamisesta esimerkiksi lääkärintodistuksen perusteella. Vapautusta haetaan rehtorilta kirjallisesti.

Opintojaksoille ilmoittautuminen

Ilmoittautuminen opintojaksoille tapahtuu sähköisesti Wilman kautta.

Valintojen tarkistaminen

Opintojaksojen pakollisuus, vaihtoehtoisuus ja valinnaisuus ilmenevät tuntijaosta ja ainekohtaisesta opetussuunnitelmasta.

Kun opiskelija siirtyy oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään, hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Tällöin pitkän oppimäärän opintojaksojen arvosanat siirtyvät suoraan lyhyiden opintojaksojen arvosanoiksi. Jos opiskelija pyytää, tulee järjestää lisäkuulustelu osaamistason toteamiseksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyen oppimäärän valinnaisia opintojaksoja.

Matematiikan opintojaksojen vastaavuudet:

MAA2 = MAB2
MAA3 = MAB3
MAA4: ei vastaavuutta
MAA5: ei vastaavuutta
MAA6 = MAB8
MAA7: ei vastaavuutta
MAA8 = MAB5
MAA9 = MAB7
MAA10: ei vastaavuutta
MAA11: ei vastaavuutta
MAA12: ei vastaavuutta

Jos opiskelija vaihtaa lyhyen matematiikan pitkään, hänen on suoritettava kaikki pitkän matematiikan pakolliset opintojaksot. **Opiskelija ei kuitenkaan voi lukea opintojaksoja hyväkseen enempää kuin uuden oppimääränsä maksimin** (=pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot). Siirryttäessä kesken oppimäärän lyhyemmästä pitempään oppimäärään menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää lisänäyttöjä, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Pitkästä matematiikasta lyhyeen siirtynyt opiskelija **ei voi hyödyntää kahteen kertaan samoja asioita käsitteleviä opintojaksoja** opintopistemääräänsä (150).

Tukiopetus

Opiskelijalla on oikeus tukiopetukseen oppituntien ulkopuolisena aikana. Tukiopetuksesta tulee sopia suoraan aineenopettajan kanssa.

Itsenäinen opiskelu

Pakollisia opintojaksoja ei voi suorittaa itsenäisesti kuin poikkeustapauksissa. Itsenäisen suorittamisen edellytyksenä on, että:

1) opiskelijalla on valittuna kaksi opintojaksoa päällekkäin eikä muita ajankohtia ko. opintojakson suorittamiselle lukuvuonna ole
2) lukiossamme ei ole tarjolla ko. opintojaksoa
3) opiskelijan valmistumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää saada opintojakso suoritettua
4) itsenäisesti voi suorittaa korkeintaan kaksi opintojaksoa yhden periodin aikana.

Edellä mainittujen edellytysten lisäksi yksittäistapauksissa aineenopettaja voi harkintansa mukaan myöntää opiskelijalle oikeuden suorittaa opintojakso kokonaan tai osin itsenäisesti **erityisestä** syystä. Opiskelijan on aina **ennen periodin alkua pyydettävä etukäteen erillisellä lomakkeella lupa** suorittaa opintojakso itsenäisesti opiskellen. Opettaja arvioi opiskelijan edellytykset suoriutua opintojaksosta itsenäisesti ja rehtori päättää luvasta opiskelijan tekemän kirjallisen hakemuksen pohjalta.

Itsenäisesti opiskellusta opintojaksosta edellytetään hyväksytty arvosana, muuten ei anneta arvosanaa lainkaan.

Opiskelun lopettaminen/ keskeyttäminen

Mikäli oppivelvollinen opiskelija haluaa erota lukiosta, hänen on ensin hakeuduttava uuteen toisen asteen oppilaitokseen jatkamaan oppivelvollisuuden suorittamistaan. Vasta tämän jälkeen voi kyseinen opiskelija hakea eroa.

Käänny varhaisessa vaiheessa opinto-ohjaajan puoleen.

Jos ei-oppivelvollinen opiskelija eroaa, hänen tulee keskusteltuaan opinto-ohjaajan ja rehtorin kanssa tehdä kirjallinen eroilmoitus. Koululta saa lomakkeen.
Koulu on velvollinen ilmoittamaan lukio-opintonsa keskeyttävän alle 29-vuotiaan ei-oppivelvollisen nuoren tiedot kunnan Etsivää nuorisotyötä varten. (Nuorisolaki 11§/2016). Opintojen keskeyttämisestä esim. vaihto-oppilasvuoden takia tulee ilmoittaa kirjallisesti.

PÄÄTTÖVIIKOT

Jokainen periodi päättyy päättöviikkoon, jolloin järjestetään periodin opintojaksojen loppukokeet. Päättöviikolla voidaan järjestää myös projektitöitä, vierailukäyntejä tai muuta opintojakson sisältöön liittyvää toimintaa. Päättöviikon ohjelma on osa opintojakson suorittamista ja siten opiskelijalle velvoittavaa.

Osallistuminen koetilaisuuteen tai muuhun päättöviikon ohjelmaan

Päättöviikolla pidettävät kokeet tai muu ohjelma alkavat pääsääntöisesti klo 8.00, jolloin kaikkien opiskelijoiden tulee olla läsnä. Kokeeseen tulevalla on mukanaan omat kirjoitus- ja muut välineet (esim. tietokone ja kuulokkeet). Sen sijaan reput, päällysvaatteet, kännykät ja kellot jätetään ennen kokeen alkua opiskelijan omaan lokeroon tai koesalin seinustalle. **Mikäli opiskelijalla on kännykkä tai kello hallussa, tulkitaan se vilpin yritykseksi**, josta seuraa vähimmillään kyseisen kokeen uudelleen tekeminen, mutta selkeässä vilpin yrityksessä opintojakson uudelleen suorittaminen. Itsenäistä suoritustapaa ei tällöin hyväksytä.

Koeaika on pääsääntöisesti klo 8.00-12.00. Kokeesta voi poistua klo 10.00, tai jos koe alkaa myöhemmin kuin klo 8, silloin kun opettaja niin ilmoittaa, kuitenkin aikaisintaan klo 10.00. Päättöviikko kestää lähtökohtaisesti 7 työpäivää ja sisältää palkkien 1-7 päättöpäivät. Palkkiin 8 sijoitettujen opintojaksojen päättöpäivä järjestetään joko päättöviikon ulkopuolella tai jonkin muun palkin päättöpäivän yhteydessä iltapäivällä.

Jos opiskelijalle on erityisopettajan päätöksellä myönnetty oikeus pidennettyyn koeaikaan päättöviikolla, pidennetty koeaika on 1/3 kokeen pituudesta, kuitenkin niin, että koe päättyy viimeistään klo 13.15.

Mikäli opiskelija on **hyväksyttävästä syystä** poissa kokeesta, hänen arvosanansa annetaan vasta seuraavan uusintakokeen jälkeen. Selvitys poissaolosta on tehtävä opettajalle koetta seuraavan viikon kuluessa ilman erillistä pyyntöä. Hyväksytty syy voi olla muukin kuin sairaus, mutta poissaololupa on saatava opettajalta tai rehtorilta etukäteen.

Opintojakson opettajan luvalla opiskelija voi tehdä kokeen myös päättöviikolla. Uusintakokeisiin on aina ilmoittauduttava etukäteen.

OPINTOJAKSON ARVOSANAN KOROTTAMINEN

Opintojakson uudelleen suorittaminen

Opiskelijalla on aina oikeus osallistua hylätyn ja hyväksytyn opintojakson opetukseen uudelleen saavuttaakseen paremman arvosanan.

Uusintakokeet

Lukuvuosittain järjestetään viisi uusintakoetta, joissa voi tenttiä itsenäisesti suoritettuja opintojaksoja tai suorittaa hylättyjen opintojaksojen uusintakokeita. Hylätyn opintojakson uusintakokeen voi suorittaa opettajan suostumuksella myös päättöviikolla. Uusintakokeissa voi tenttiä ainoastaan kyseisen lukuvuoden suorituksia, pois lukien 5. periodin uusinnan, joka järjestetään syyslukukauden alussa.

Uusintakokeissa voi pääsääntöisesti uusia ainoastaan yhden kokeen. Kahden kokeen uusiminen on poikkeus, josta sovitaan opettajan kanssa erikseen.

Edellisen periodin uusintakokeeseen tai suoritustilaisuuteen ilmoittaudutaan **Wilmassa määrättynä ilmoittautumisaikana**. Aiempien periodien uusintoihin ilmoittautumisesta sovitaan opintojakson opettajan kanssa erikseen. Jos ilmoittautunut jää pois kokeesta, ilmoittautuminen katsotaan suorituskerraksi. Kokeesta poisjäämistä ei katsota suorituskerraksi, jos opiskelija voi osoittaa luotettavasti, että poisjäänti on johtunut ennalta arvaamattomasta hyväksyttävästä syystä.

Hylätyn arvosanan saaneella on oikeus osallistua ko. opintojakson uusintakokeeseen **kerran** saman lukuvuoden aikana. 5. periodin hylätyn arvosanan voi uusia seuraavan lukuvuoden 1. uusintakokeessa.

Uusintakokeet järjestetään pääsääntöisesti normaalin kouluajan ulkopuolella.

Hyväksytyn opintojakson arvosanaa voi korottaa osallistumalla opintojaksolle uudelleen.
Opiskelija voi myös tiedustella välittömästi opintojakson päätyttyä opettajalta keinoja osoittaa parempaa osaamista. Paremman arvosanan saamiseksi opiskelijan tulee suorittaa hyväksytysti ja ansiokkaasti hänelle määrätyt lisätehtävät, joiden jälkeen opiskelijalle voidaan määrätä uusintakoe tehtäväksi yleisenä uusintakoepäivänä.

Jos ilmoittautunut jää pois uusintakokeesta, ilmoittautuminen katsotaan suorituskerraksi.

Uusintakokeiden ajankohdat löytyvät tämän opinto-oppaan ”Aikojen sivut”-osiosta, sivulla 29.

Huom! Myös päättöviikoilla järjestettäviä kokeita saa käyttää uusinta- ja suoritustilaisuuksina. Asiasta on sovittava asianomaisen opettajan kanssa.

ARVIOINNISTA YLEENSÄ

Yhden opintojakson arviointi

Opiskelijan suorittamasta opintojaksosta annetaan arvosana sen päätyttyä. Arvioinnin tehtävänä on antaa palautetta opiskelijalle opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta ja oppiaineen opiskelun etenemisestä. Opintojakson arviointi perustuu paitsi mahdollisiin kirjallisiin kokeisiin, opiskelijan edistymisen jatkuvaan havainnointiin ja opiskelijan tuotosten arviointiin.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson arviointiperusteet selvitetään opiskelijalle opintojakson alussa.

Jos opiskelija on tyytymätön saamaansa arvosanaan, opiskelijan tulee olla välittömästi arvosanan saatuaan yhteydessä arvosanan antaneeseen opettajaan. Mikäli opiskelijalla on mielestään vahvat perusteet olla tyytymätön opettajan arviointiin verrattuna opintojakson alussa annettuihin arviointiperusteisiin, opettaja käy niin pian kuin mahdollista arvioidut suoritukset opiskelijan kanssa läpi. Jos opintojaksolla on useita opettajia, kaikki opettajat osallistuvat opintojakson arviointiin. Jos opiskelija on edelleen tyytymätön näin saamaansa arvosanan perusteluun, voi hän vaatia arvioinnin tarkistamista rehtorin kautta. Rehtori ja opintojakson opettaja tai opettajat yhdessä tekevät uuden päätöksen arvosanasta. Uusi päätös voi muuttaa tai olla muuttamatta annettua arvosanaa. Tähän uuteen päätökseen tyytymätön voi vaatia oikaisua arviointiin lupa- ja valvontavirastolta 14 päivän kuluessa uuden arvioinnin tiedoksi saamisesta.

Kunkin oppiaineen pakolliset ja valtakunnalliset opintojaksot arvioidaan numeroin. **Muut opintojaksot arvioidaan joko numeroarvosanalla tai suoritusmerkinnällä.**

Opintojaksoarvosanaa ei anneta opiskelijalle, jos

- Opintojakso on keskeytynyt toistuvien myöhästelyjen tai liiallisten poissaolojen vuoksi
- Opiskelijan itsenäisen suorituksen tehtäviä ei ole suoritettu hyväksytysti määräaikaan mennessä. Opiskelijan tulee suorittaa opintojakso uudelleen osallistumalla opintojakson opetukseen, kun opintojakso on seuraavan kerran tarjolla.
- Opiskelija on ollut poissa useammin kuin kolme oppituntia ja opettaja pitää tästä syystä opiskelijan antamaa näyttöä liian kapea-alaisena oikeudenmukaisen arvostelun toteuttamiseksi.
- Opiskelija on hyväksyttävästä syystä joutunut olemaan poissa opintojakson kokeesta. Tässä tapauksessa opiskelijalla on oikeus antaa näyttö myöhemmin kokeessa tai uusinta-kokeessa; opettaja voi ottaa huomioon myös jatkuvan näytön, jos siihen on edellytyksiä.

Oppimäärän arviointi

Samassa oppiaineessa voi opiskelijoilla olla erilaisia oppimääriä. Oppiaineen oppimäärä muodostuu pakollisista ja valtakunnallisista valinnaisista opintojaksoista sekä niihin läheisesti liittyvistä valinnaisista koulukohtaisista opintojaksoista.

Oppimäärä arvioidaan, kun kaikki siihen kuuluvat opintojaksot on opiskeltu. Arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen arvosanojen aritmeettisena keskiarvona.

Opiskeltuja pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja (LOPS2021)	enintään hylättyjä arvosanoja
2 - 5 opintopistettä	0 op.
6 - 11 opintopistettä	2 op.
12 - 17 opintopistettä	4 op
18 opintopistettä tai enemmän	6 op.

Oppiaineen oppimäärässä ovat mukana kaikki opiskelijan arvioidut pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot. Hylätyt valtakunnallisten valinnaisten opintojaksot voidaan poistaa opintosuoritteista ennen päättöarvosanan antamista, mutta tällöin poistuvat myös niitä vastaavat opintopisteet.

Aritmeettisen keskiarvon perusteella muodostuvaa oppimäärän arvosanaa voidaan korottaa erillisen suullisen kuulustelun nojalla, annetuilla lisänäytöillä sekä aineenopettajien ja rehtorin yhteisen harkinnan perusteella.

Lukion oppimäärään kuuluvista opintojaksoista voidaan päättötodistukseen opiskelijan pyytäessä arvioida suoritusmerkinnällä (S) liikunta sekä sellaiset opintojaksot, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden opintojakson sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi opintojaksoa.

Uskonnon tai elämänkatsomustiedon arvosana annetaan siinä oppiaineessa, jota opiskelija on viimeksi opiskellut. Arvosana voidaan näissä aineissa antaa, vaikka opiskelija ei olisi opiskellut koko oppimäärää. Laillinen peruste tähän on silloin, kun opiskelija tekee lukion aikana uskonnonvapauslain perusteella muutoksia tältä osin opinto-ohjelmaansa tai kun uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetusta ei voida järjestää opiskelijamäärän vähyyden takia joka lukuvuosi.

Opiskelijalle, joka on lukion aikana vapautettu koulun uskonnon opetuksesta, ei anneta päättöarvosanaa vapautusta ennen opiskelluista uskonnon opintojaksoista. Vastaavasti elämänkatsomustiedosta ei anneta arvosanaa sellaiselle opiskelijalle, jonka elämänkatsomustiedon opiskelu jää kesken lukiossa johonkin uskontokuntaan liittymisen takia.

Lukion oppimäärän suoritus

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut kaikkien oppiaineiden oppimäärät edellä esitetyllä tavalla hyväksytysti ja lukion vähimmäisopintomäärä 150 opintopistettä täyttyy. Valtakunnallisista valinnaisista opintojaksoista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot. Matematiikassa opiskelija ei voi lukea hyväkseen enempää opintojaksoja kuin hänen oppimääränsä edellyttää.

Päättötodistus

Lukion oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Opiskelijalle on ennen päättötodistuksen antamista varattava mahdollisuus osallistua suullisiin kuulusteluihin lukion eri oppiaineissa (mahdollisuus päättöarvosanojen korottamiseen). Tarvittaessa kuulusteluun voi sisältyä kirjallisia tehtäviä. Arvosanoista päättävät opiskelijan opettajat.

MUUALLA SUORITETTUJEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKU

Muissa oppilaitoksissa suoritetuista opinnoista (aikuislukiot, kesälukiot, kesäyliopistot tms.) ja niiden hyväksi lukemisista tulee aina sopia opinto-ohjaajan kanssa ja saada rehtorin hyväksyntä **ennen osallistumista**.

Mahdollisuuteen saada **muissa oppilaitoksissa suoritettuja opintoja hyväksiluetuksi Sipoon lukiossa edellytetään samoja kriteereitä kuin itsenäisen opintojakson suorittamisessa.**

Jos kyseessä on lukion opetussuunnitelmassa numeroin arvioitava opintojakso, sen arvosana muutetaan lukion arvosana-asteikolle seuraavan vastaavuusasteikon mukaisesti:

Asteikko 1-5	**lukioasteikko**	**asteikko 1-3**
hylätty	4	hylätty
1 (tyydyttävä)	5 (välttävä)	1
2 (tyydyttävä)	6 (kohtalainen)	1
3 (hyvä)	7 (tyydyttävä)	2
4 (hyvä)	8 (hyvä)	2
5 (kiitettävä)	9 (kiitettävä)- 10 (erinom.)	3

Tapauksissa, joissa lukio ei voi määritellä, kumpaa lukion arvosanaa toisessa oppilaitoksessa suoritettu opintojakso vastaa, ylempää vai alempaa, vastaavuus määritellään opiskelijan eduksi. Mikäli ulkomailla suoritetut opinnot luetaan hyväksi pakollisina tai valtakunnallisina valinnaisina opintojaksoina, tulee niistä antaa arvosana. Koulukohtaisista valinnaisista opinnoista annetaan suoritusmerkintä. Arvosanan määrittelyn tueksi voidaan tarvittaessa edellyttää lisänäyttöjä.

Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Tällöin pitkän oppimäärän opintojaksojen arvosanat siirtyvät suoraan lyhyiden opintojaksojen arvosanoiksi.

YLIOPPILASTUTKINNOSTA

Osallistumisoikeus

Ylioppilastutkintoasetuksen mukaan opiskelija voi osallistua jonkin aineen ylioppilaskokeeseen suoritettuaan oppiaineen pakolliset opintojaksot, lyhyen oppimäärän kielissä 6 opintopistettä. **Koska ylioppilastutkinnon kokeet perustuvat pakollisten opintojaksojen lisäksi myös valtakunnallisiin valinnaisiin opintojaksoihin, ei ole suotavaa osallistua tutkintoon pelkkien pakollisten opintojaksojen pohjalta.**

Huom! Syksyn tutkintoon ilmoittautuvan tulee saada tutkintoaineidensa pakolliset opintojaksot suoritetuiksi viimeistään 5. periodin aikana ja kevään osalta viimeistään 3. periodin aikana. Suositeltavaa on, että pakolliset opinnot ovat valmiina yo-kokeisiin ilmoittautuessa. Yo-kokeeseen ilmoittautuminen estyy ilmoittautumisesta huolimatta, jos pakolliset opinnot eivät ole suoritettuna.

Kokelaan vastuulla on perehtyä ylioppilas-tutkinnon rakenteeseen ja vaatimuksiin sekä suoritusohjeisiin. Ylioppilastutkintolautakunnan verkkosivuilla edellä mainitut asiat on esitelty kootusti. Siellä on myös paljon ajankohtaistietoa ja tutkintoon liittyvää muuta informaatiota, www.ylioppilastutkinto.fi. Kirjoittajille järjestetään ennen syksyn ja kevään kirjoituksia erillinen info yo-kokeisiin liittyvistä käytännön asioista.

Kokelas on itse vastuussa omasta osuudestaan: siitä, että on selvillä koepäivistä ja ohjeista ja noudattaa niitä. Kokeiden päivämäärät ovat koulun ilmoitustaululla.

Ylioppilastutkintoon sisältyvät äidinkielen, toisen kotimaisen kielen, vieraiden kielten ja matematiikan kokeet sekä erilliset reaaliaineiden kokeet. **Ylioppilastutkinnon suorittamiseen vaaditaan vähintään viisi koetta.**

Kaikille pakollinen koe on äidinkielen koe, loput neljä koetta voi valita seuraavista: toinen kotimainen kieli, vieras kieli, matematiikka, reaaliaineen koe. Kokeiden kokonaismäärää ei ole rajoitettu.

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraissa kielissä järjestetään vaativuudeltaan kahdentasoiset kokeet. **Kokelaan on sisällytettävä tutkintoonsa vähintään yksi vaativimman tason koe.** Ylioppilastutkinnon kokeiden valinnat ja lukion ainevalinnat eivät ole sidoksissa toisiinsa. Niinpä esim. pitkän matematiikan oppimäärän suorittaneella on oikeus osallistua lyhyen matematiikan ylioppilaskokeeseen, tai halutessaan jättää matematiikka kokonaan pois tutkinnostaan. Toisen kotimaisen kielen kokeet ovat vaativuudeltaan A- ja B1-kielen tasoa (ns. pitkää ja keskipitkää tasoa), vieraissa kielissä kokeet järjestetään A- ja B2/3-tasoisina (ns. pitkän ja lyhyen oppimäärän kokeet). Näissäkin kokeen taso voi poiketa lukiossa opiskellusta oppimäärästä.

Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Yhtenä koepäivänä järjestetään psykologian, filosofian, historian, fysiikan sekä biologian kokeet ja toisena koepäivänä uskonnon, elämänkatsomustiedon, yhteiskuntaopin, kemian, maantieteen ja terveystiedon kokeet.

Ylioppilastutkinto voidaan suorittaa hajautetusti enintään kolmena peräkkäisenä kertana. Kokeet järjestetään keväällä ja syksyllä, ja molemmat tutkintokerrat ovat samanarvoisia. Tutkinnon voi suorittaa myös yhdellä kertaa. Ylioppilastutkintoa saa täydentää eli lisätä siihen suorituksia eri oppiaineissa rajoituksetta. Näistä suorituksista annetaan erillinen todistus.

Hylättyä koetta saa uusia kolme kertaa tutkinnon suorittamisen aikana. Hyväksyttyä koetta saa uusia ilman aikarajoitusta. Jos kokelas on uusinut kokeen ennen tutkintotodistuksen antamista, merkitään tutkintotodistukseen kokelaan saamista arvosanoista paras (muista suorituksista saa erillisen todistuksen).

Lukion koko oppimäärän ei tarvitse olla suoritettuna kokeiden alkaessa mutta kylläkin kokeiden päätyttyä eli ennen ylioppilaaksi pääsyä. Ylioppilastodistusta ei saa ilman lukion päättötodistusta.

Kevään lakkiaisiin tähtäävien abiturienttien on saatava kaikki opintosuorituksensa valmiiksi huhtikuun loppuun mennessä.
Toukokuun alussa koulun on ilmoitettava Ylioppilastutkintolautakunnalle niiden yo-

tutkinnon läpäisseiden abiturienttien nimet, jotka eivät ole saamassa päättötodistusta.
Syksyn valmistumisen osalta kaikki opinto-suoritukset on saatava valmiiksi lokakuun loppuun mennessä.

Kevään tutkintoon ilmoittaudutaan kirjallisesti ke 11.11. mennessä (koulun asettama takaraja).

Poikkeus: Syksyllä yo-kokeisiin osallistuneet saavat ilmoittautua kevään kokeeseen saatuaan tulokset Ylioppilastutkintolautakunnasta.

Syksyn tutkintoon on ilmoittauduttava ma 17.5. mennessä (koulun asettama takaraja).

Hajautetusti tutkinnon suorittavat ilmoittautuvat jokaiselle kirjoituskerralle erikseen.

Ilmoittautuminen ylioppilaskokeeseen on sitova.

Kokeesta menee maksu, vaikka kokelas jäisi pois kokeesta, ja ilmoittautuminen katsotaan yrityskerraksi.
Mikäli osallistumisoikeus evätään, kokeesta menee maksu, mutta ei tule yrityskertaa.

Ylioppilastutkintolautakunta (YTL) määrää vuosittain tutkintomaksut, jotka menevät kokonaisuudessaan YTL:lle.
Oppivelvolliset voivat suorittaa maksutta viisi ylioppilaskoetta.

Ylioppilaskokeet arvostellaan 7-portaisella asteikolla ja vastaavilla pisteillä:

Arvosana	lyhenne	pistemäärä
Laudatur	L	7
Eximia cum laude aprobatur	E	6
Magna cum laude approbatur	M	5
Cum laude approbatur	C	4
Lubenter approbatur	B	3
Approbatur	A	2
Improbatur	I	0

Kokeet tarkastavat ja arvostelevat alustavasti lukion ko. aineen opettaja ja lopullisesti Ylioppilastutkintolautakunta. Opettajien arvioinnit ovat alustavia, pistemäärä voivat muuttua Ylioppilastutkintolautakunnan sensorien lopullisessa arvostelussa.

Jos suoritusta on heikentänyt jokin erityisen painava peruste, lautakunta voi ottaa sen huomioon. Arvosteluun voi hakea oikaisua arviointiin lautakunnalta (14 pv:n kuluessa tulosten julkistamisesta), mikä on maksullista, jos se ei johda arvosanan korottumiseen.
Koesuorituksiin voi tutustua Opintopolku-palvelussa.

Vilppiin syyllistyneen senkertaiset suoritukset hylätään ja voidaan estää osallistuminen seuraavalla kerralla.

Erityisjärjestelyjen hakeminen

Syksyn tutkinnon erityisjärjestelyt tulee hakea edellisen lukuvuoden keväällä, viimeistään 30.4. mennessä ja kevään tutkinnon osalta viimeistään saman lukuvuoden syksyllä, 30.11. mennessä.
Erityisopettaja neuvoo erityisjärjestelyihin liittyvissä asioissa.

Yleistä yo-tutkinnosta

Kokeet kestävät 6 tuntia, ellei kokelaalle ole myönnetty lisäaikaa. Mikäli opiskelija osallistuu kahteen lyhyen vieraan kielen kokeeseen, koeaika on 8 tuntia.

Jokaisella kokeeseen osallistuvalla on oltava kokeessa oma kannettava tietokone ja siihen sopivat riittävän laadukkaat langalliset kuulokkeet. Kokelas saa kokeen aikana käyttää päätelaitteen lisälaitteita: langallista näppäimistöä, hiirtä tai muuta osoitintyökalua. Kokelaan tulee tehdä koneen päivitykset valmiiksi ennen koetilaan saapumista.

Kokelas saa koulun puolesta paperia luonnosteluun.

Kokeista ei saa myöhästyä!

Ylioppilastutkinnon kielten kokeet

Kokelaan **tutkintoon voi kuulua vain yksi pakollinen vieraan kielen koe** (lyhyt tai pitkä oppimäärä). **Kokelas saa yhdellä tutkintokerralla osallistua vain yhteen pitkään oppimäärään perustuvaan vieraan kielen kokeeseen. Lyhyeen oppimäärään perustuvia vieraan kielen kokeita hän voi yhdellä tutkintokerralla suorittaa enintään kaksi.**

Jos kokelas haluaa osallistua useampiin pitkään oppimäärään perustuviin vieraan kielen kokeisiin, kokeet tulee suorittaa eri tutkintokerroilla. Kokelas saa tutkinnossa valita kokeen tason riippumatta siitä, minkä oppimäärän mukaan hän on ko. kieltä opiskellut.

Koesalissa käyttäytyminen

Rehtori antaa yksityiskohtaisia ohjeita ennen kutakin koekertaa. Ennen kokeen alkua yleensä ko. aineen opettaja antaa koekohtaiset ohjeet. Koetilaisuuksissa käyttäydytään mahdollisimman häiritsemättömästi. Eväät tuodaan ilman käärepapereita tai läpinäkyvissä pakkauksissa. Matkapuhelinta ja älykelloa ei saa tuoda koetilaan ollenkaan. **Koe päättyy täsmälleen ilmoitettuna hetkenä, jolloin luonnostelupaperit täytyy luovuttaa valvovalle opettajalle.**

Jos kokelaalle tulee ongelmia, hän nostaa kätensä näkyvästi pystyyn niin, että valvoja huomaa. Omalta paikalta ei lähdetä liikkeelle ennen kuin valvoja antaa merkin. Paperia kukin saa tarvitsemansa määrän. Salissa on varatieto-koneita, kuulokkeita ja muita varavälineitä. WC:hen pääsee kokeen aikana.
Koetilaisuudesta ei saa poistua ennen klo 12:ta.
Vilpistä ylioppilaskokeessa seuraa kaikkien kyseisellä kirjoituskerralla suoritettujen kokeiden hylkääminen.

Kirjoitusten tulokset julkistetaan syksyllä viimeistään 23.11. ja keväällä viim. 25.5.

Todistukset

Ylioppilastutkintotodistus

1. annetaan pakolliset kokeet suorittaneelle lukion päättötodistuksen saavalle
2. mikäli jokin koe on uusittu ennen todistuksen antamista, merkitään paras arvosana

Huom. Hylätyn ylimääräisen kokeen arvosanaa ei merkitä todistukseen. Mikäli kokelas saatuaan improbaturin pakollisesta kokeesta haluaa käyttää ns. kompensaatiota, improbatur merkitään todistukseen.

Muut todistukset

Lautakunnan antama erillinen todistus annetaan tutkinnon täydentäjälle / uusijalle tutkinnon jälkeen.

OPPIKIRJAT LV. 2026 – 2027

(Huom.! Maksuttoman koulutuksen piiriin kuuluvat opiskelijat eivät itse tarvitse hankkia alla listattuja oppikirjoja, vaan he saavat ne lukion kautta.)

Äidinkieli ja kirjallisuus

ÄI1-ÄI11: Särmä (LOPS2021)-sarja, osat 1-11. Otava
ÄI12: Särmä Kielenhuolto (LOPS2021). Otava.

Ruotsi, A- ja B-kieli

A-ruotsi

RUA0 Blom, Friis ym.: Megafon+. Otava. *(Peruskoulua kertaava kurssi)*
RUA1+RUA2: Inne 1-2 (LOPS21). Otava
RUA3-RUA8: Inne (LOPS2021)-sarja, osat 3-8. Otava
Muissa valinnaisissa opintojaksoissa opettajan oma materiaali.

B1-ruotsi

RUB10 Blom, Friis ym.: Megafon+. Otava. *(Peruskoulua kertaava kurssi)*
RUB11 -RUB17: Fokus (LOPS21)-sarja, osat 1-7. Otava.
Muissa valinnaisissa opintojaksoissa opettajan oma materiaali.
RUB111: Fokus Abi. Otava.

Englanti, A-kieli

ENA0: Elements Basics (LOPS21). SanomaPro.
ENA1-ENA8: Elements 1-8 digikirja (2025 NEW). SanomaPro.
ENA9: Elements Kertaus digikirja (LOPS21). SanomaPro.

Ranska, B3-kieli

RAB31-RAB33: J´aime (LOPS2021)-sarja, osat 1-3. Otava

Saksa, B3-kieli

SAB31-SAB38: Magazine.de (LOPS2021)-sarja, osat 1-8. Otava

Espanja, B3-kieli

EAB31-EAB38: iNos vemos! (LOPS2021)-sarja, osat 1-8. Otava

Matematiikka, lyhyt oppimäärä

MAY1: Unioni MAY1 (LOPS21). SanomaPro
MAB2-MAB9: Huippu (LOPS2021)-sarja, osat 2-9. Otava
MAB10: Huippu Kertaus (LOPS21). Otava.

Matematiikka, pitkä oppimäärä

MAY1: Unioni MAY1 (LOPS21). SanomaPro
MAA2-MAA12: Moodi (LOPS21)-sarja, osat 2-12. SanomaPro
MAA13: Moodi Kertaus (LOPS2021). SanomaPro

Biologia

BI1: Iiris 1 - Elämä ja evoluutio (LOPS2021), SanomaPro.
BI2 ja 3: Iiris 2-3 Ekologian perusteet ja ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin (LOPS2021), SanomaPro.
BI4: Iiris 4 Solu ja perinnöllisyys (LOPS2021), SanomaPro.
BI5: Iiris 5 Ihmisen biologia (LOPS2021), SanomaPro.
BI6: Iiris 6 Biotekniikka ja sen sovellukset (LOPS2021), SanomaPro.
BI7: Iiris YO-kertaus (LOPS2021), SanomaPro.

Maantiede

GE1: Geos 1 - Maailma muutoksessa (LOPS2021), SanomaPro.
GE2: Geos 2 – Sininen planeetta (LOPS2021), SanomaPro.
GE3: Geos 3 – Yhteinen maailma (LOPS2021), SanomaPro.
GE4: Geos 4 – Geomedia – Tutki, osallistu ja vaikuta (LOPS2021) SanomaPro.
GE5: Geos YO-kertaus (LOPS2021), SanomaPro.

Fysiikka

FY1-FY8: Kvarkki (LOPS2021)-sarja, osat 1-8. SanomaPro
FY9: Mafynetti Yo-kertaus Fysiikka (LOPS21)

Kemia

KE1-KE6: Mooli (LOPS2021)-sarja, osat 1-6. Otava
KE7: Mafynetti Yo-kertaus Kemia (LOPS21)

Uskonto (ev.lut.)

UE1: UE1 Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä (LOPS2021). Studeo
UE2: UE2 Maailmanlaajuinen kristinusko (LOPS2021). Studeo
UE3-UE6: Studeon lukion uskonnon oppimateriaalit, osat 3 – 6 (LOPS2021).
UE7: UE Uskonnon kertaus (LOPS2021). Studeo

Uskonto (ortod.)

Oppikirjat ilmoitetaan kurssien alkaessa.

Elämänkatsomustieto

ET1: ET1 Minä ja hyvä elämä (LOPS2021). Studeo.
ET2: ET2 Minä ja yhteiskunta (LOPS2021). Studeo.

Psykologia

PS1: PS1 Toimiva ja oppiva ihminen (LOPS2021). Studeo.
PS2: PS2 Kehittyvä ihminen (LOPS2021). Studeo.
PS3: PS3 Tietoa käsittelevä ihminen (LOPS2021). Studeo.
PS4: PS4 Tunteet ja mielenterveys (LOPS2021). Studeo.
PS5: PS5 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen (LOPS2021). Studeo
PS6: Sosiaalipsykologisia ilmiöitä. Studeo.
PS7: Psykologian kertaus (LOPS2021). Studeo.

Filosofia

FI01: FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun (LOPS2021). Studeo.
FI02: FI2 Etiikka (LOPS2021). Studeo.
FI03: FI3 Yhteiskuntafilosofia (LOPS2021). Studeo
FI04: FI4 Tieto, tiede ja todellisuus (LOPS2021). Studeo

Historia

HI1: Forum 1 Ihminen, ympäristö ja historia (Otava)
HI2: Forum 2 Kansainväliset suhteet (Otava)
HI3: Forum 3 Itsenäisen Suomen historia (Otava)
HI4: Forum 4 Eurooppalainen ihminen (Otava)
HI5: Forum 5 Ruotsin Itämaasta Suomeksi (Otava)
HI6: Forum 6 Maailman kulttuurit kohtaavat (Otava)
HI7: Historian kertaus (LOPS2021). Studeo

Yhteiskuntaoppi

YH1: YH1 Suomalainen yhteiskunta (LOPS2021). Studeo
YH2: YH2 Taloustieto (LOPS2021). Studeo
YH3: Forum Yhteiskuntaoppi 3 (LOPS21). Otava
YH4: YH4 Kansalaisen lakitieto (LOPS2021). Studeo
YH5: YH Yhteiskuntaopin kertaus (LOPS2021). Studeo

Terveystieto

TE1: TE1 Terveys voimavarana (LOPS2021). Studeo
TE2: TE2 Terveys ja ympäristö (LOPS2021). Studeo.
TE3: TE3 Terveys ja yhteiskunta (LOPS2021). Studeo.
TE4: TE kertaus Terveystiedon kertaus (LOPS2021). Studeo

Opinto-ohjaus

OP1: OP1 Minä opiskelijana (LOPS2021). Studeo
OP2: OP2 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus (LOPS2021). Studeo
OP3: Ei oppikirjaa.

Musiikki

MU1: MU1 Intro – kaikki soimaan (LOPS2021). Studeo.
MU2: MU2 Syke – soiva ilmaisu (LOPS2021). Studeo.

YLEISIÄ KÄYTÄNNÖN ASIOITA

Wilma

Sipoon lukiossa on käytössä Wilma-niminen ohjelma opiskelijoille ja huoltajille. Opiskelijat valitsevat Wilmassa opintojaksoja, seuraavat suorituksiaan, työjärjestyksiään, poissaolojaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa.

Ensimmäisen lukuvuoden alussa luodaan uusille opiskelijoille tunnukset Wilmaan. Tämän jälkeen ilmoittautuminen opintojaksoille tapahtuu Wilman kautta. Ensimmäisen kirjautumisen ja salasanan vaihdon jälkeen Wilmaa voi käyttää

millä tahansa koneella, jossa on Internet-yhteys. Lisää ohjeita Wilmasta ja sen käytöstä jaetaan oppilaille koulun alkaessa.

Opettajat syöttävät Wilman kautta arvioinnit ja poissaolot ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa.
Huoltajat seuraavat Wilman kautta opiskelijan suorituksia ja viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita sekä selvittävät alaikäisen poissaoloja. Huoltajat saavat omat Wilmatunnukset syksyn alussa.

Wilmaan liittyvissä käyttöongelmissa koulun kansliasta saa apua.

Tietokoneet ja oppikirjat

Opiskelijalle tarjotaan koko opiskeluajaksi kunnan kautta lainatietokone henkilökohtaiseen opiskelukäyttöön. Opintojen päättyessä tietokone oheislaitteineen on palautettava toimivana takaisin koululle. Tietokoneen voi lunastaa itselleen erikseen annettavan ohjeistuksen mukaan opintojen päättyessä ylioppilaaksi valmistumiseen.

Tietokone tulee olla opiskelijalla mukana koulussa kaikkina koulupäivinä ja kaikilla tarvittavilla tunneilla. Kunta tarjoaa maksuttoman WLAN -yhteyden koulun tiloissa.

Opintojaksojen aikaiset oppikirjat tarjotaan oppivelvollisille opiskelijoille maksutta opiskelijoiden käyttöön opintojaksojen alkaessa. Mikäli opintojaksolla on käytössä paperiset oppikirjat, ne tulee mahdollisesti palauttaa takaisin koululle opintojakson päättyessä. Erityisopettajalta on myös saatavissa lainaksi paperisia oppikirjoja niitä tarvitseville erityisopettajan päätöksellä.

Oppimateriaalit tarjotaan maksutta sen vuoden loppuun asti, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta.

Opiskelijakunta

Kaikki lukion opiskelijat muodostavat opiskelijakunnan. Opiskelijakunta valitsee itselleen vuosittain hallituksen. Opiskelijakunnan ja sen hallituksen tehtävänä on järjestää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vapaata harrastus-toimintaa sekä tehdä ehdotuksia ja antaa lausuntoja koulun toimintaan liittyvissä asioissa. Opiskelijakunta voi järjestää koulussa juhlia ja teemapäiviä.

Tutorit

Tutorit ovat toisen vuosikurssin opiskelijoita, jotka perehdyttävät uusia opiskelijoita lukio-opintojen alkuun. Tutorit osallistuvat myös lukioesittelyihin peruskouluissa ja lukion omissa tilaisuuksissa.

Lukion ulko-ovet / avaimet

Oppilaitoksemme ulko-ovet ovat lukittuina ja avautuvat vain henkilökohtaisella magneettiavaimella. Ruokailussa käytetään samaa magneettiavainta ruokailutapahtuman rekisteröimiseksi. Avain on henkilökohtainen ja sen saa kuittausta vastaan oppilaitosisännältä. Avain tulee palauttaa opiskelun päättyessä oppilaitosisännälle. Mikäli avain jää palauttamatta tai sen hukkaa tai saattaa käyttökelvottomaksi, on opiskelijan suoritettava 30 euron korvaus avaimesta.

Oppilaitoksen rakennuksessa on käytössä tallentava kameravalvonta edistämään omaisuuden suojaa ja yleistä turvallisuutta sekä ennaltaehkäisemään ilkivaltaa.

Erityisruokavalio

Erityisruokavaliota varten terveydenhoitaja kirjoittaa todistuksen, joka toimitetaan koulun keittiön esimiehelle Emma Säteelle, emma.sade@sipoo.fi.

OPISKELUSOSIAALISET EDUT JA OPISKELIJAHUOLLON PALVELUT

Opintotuki

Lukiolaiselle, joka ei enää saa lapsilisää, voidaan myöntää hakemuksesta valtion opintotukea, yleistä asumistukea tai opintolainaa. Hakemuslomakkeita ja hakuohjeita saat koulusta. Opintotuen myöntämiseen ja sen määrään vaikuttavat huoltajien tulot ja varallisuus. Lisätietoa www.kela.fi.

Kouluruokailu ja koulumatkat

Lukion opiskelijoille tarjotaan päivittäin yksi ilmainen ateria.

Koulumatkoihin voi saada tukea opiskelija, jonka koulumatka on vähintään 7 km yhteen suuntaan. Lisäksi on oltava vähintään 10 matkapäivää kalenterikuukaudessa. Tuki haetaan verkossa. Tarkemmin tästä www.kela.fi/koulumatkatuki. Mikäli opiskelija ei voi saada matkoistaan koulumatkatukea, hän voi kuitenkin saada niistä opiskelija-alennusta, mikäli matkoistaan ei myöskään enää saa lapsialennusta.
Neuvoa näistä saa myös lukion opintosihteeriltä.

Lukion erityisopettaja

Lukiossa on tarjolla erityisopettajan palveluita. Erityisopettajan antama tuki voi olla esimerkiksi yksilö- tai ryhmämuotoista.

Lukion erityisopettajana toimii Mari Huotari.
mari.huotari@sipoo.fi
p. 040 167 6488

Lukiolain 28 b§:n mukaan opiskelijalle voidaan tehdä erillinen päätös erityisopetuksesta. Tämän päätöksen saaneilla on oikeus saada suunnitelmallisempaa ja järjestelmällisempää erityisopettajan konsultaatiota ja muita erikseen sovittuja tukimuotoja. Tätä lain mukaista erityisopetuspäätöstä ei voi kuitenkaan saada ennen kuin opiskelija on todistetusti ottanut vastaan tarjottuja tukimuotoja (erityisopettajan tukea, tukiopetusta, tai muuta sovittua tukea) eikä tarjottu ja vastaanotettu tuki vaikuta riittävältä. Sipoon kunnassa päätöksen erityisopetuksesta lukiossa tekee opetuspäällikkö lukion erityisopettajan esityksestä.

Opiskeluterveydenhuolto

Terveydenhoitaja on tavattavissa Enterissä. Opiskelijat voivat tulla terveydenhoitajan vastaanotolle ilman ajanvarausta lukuvuoden alussa ilmoitettavana aikana, muina aikoina mielellään ajanvarauksella. Ajan voit varata puhelimitse tai sähköpostin kautta tai tulemalla paikan päälle. Myös huoltajat voivat olla yhteydessä lukion terveydenhoitajaan.

- 1. vuoden opiskelijat käyvät terveystarkastuksessa lukuvuoden aikana
- pojilla on kutsuntatarkastus sinä vuonna, kun täyttävät 18 vuotta. Kutsuntatarkastukset hoidetaan opiskeluterveydenhuollon kautta.
- mahdollisuus tulla keskustelemaan, jos oma terveys tai jaksaminen huolettaa

Tapaturman sattuessa koulussa tai koulumatkalla siitä on ilmoitettava opettajalle tai kansliaan vahinkoilmoituksen tekemisestä varten. Jos tarvitaan lääkärintutkimusta, opiskelija on ensin vietävä kunnan terveyskeskukseen.
Kunta korvaa tapaturmasta aiheutuneet kulut sairausvakuutuksesta saatavalla osuudella vähennettynä.

Lukion terveydenhoitaja Sabina Kekki
sabina.kekki@itauusimaa.fi
p. 040 356 4794

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon palvelut ovat osa opiskeluterveydenhuoltoa, ja ne tukevat suun terveyttä sekä kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Lukiolaisia ei kutsuta suun terveystarkastuksiin, vaan aika suun terveydenhuoltoon tulee varata itse. **Viimeinen maksuton suun terveystarkastus tarjotaan 17-vuotiaille.** Tarkastuksessa arvioidaan suun ja hampaiden terveydentila, ja tarvittaessa ohjataan jatkohoitoon.

Suun terveydenhuollon palvelut muuttuvat maksullisiksi, kun täyttää 18-vuotta.
Suosittelemme varaamaan ajan suun terveystarkastukseen hyvissä ajoin ennen täysi-ikäisyyttä, mielellään noin puoli vuotta etukäteen. Täysi-ikäisiltä peritään maksu voimassa olevan asiakashinnaston mukaisesti.
Suun terveydenhuollossa olisi suositeltavaa käydä säännöllisesti oman hoitosuunnitelman mukaisesti, jotta suun terveyttä voidaan seurata ja tukea yksilöllisesti.

Yhteystiedot
Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen keskitetty suun terveydenhuollon kiireetön ajanvaraus arkipäivisin:

- **Puhelin:** 019 5600 130
- **Verkkosivut:** www.itauusimaa.fi

Soita ajanvaraukseen ja varaa aika omalle hammashoitolallesi.

Voit hoitaa **kiireettömät** ajanvaraukset myös **HyVä-digissä.** Suun terveydenhoidon ammattilaiset ovat paikalla arkisin klo 9–15.

Lukion kuraattori ja psykologi

Lukiolaisten käytettävissä ovat koulukuraattori- ja psykologipalvelut. Kuraattori ja psykologi ovat tavattavissa Enterissä, Aarreaitassa. Palveluista tiedotetaan yksityiskohtaisemmin koulun alkaessa. Myös huoltajat voivat olla yhteydessä oppilashuoltoon.

Kuraattori ohjaa ja tukee lukiolaisia elämäntilanteeseen liittyvissä vaikeuksissa. Voit käydä keskustelemassa tai olla yhteydessä **Wilman kautta tai puhelimitse** kuraattorin kanssa esimerkiksi koulunkäyntiin, jaksamiseen, ihmissuhteisiin, asumiseen, elämänmuutoksiin tai talouteen liittyvistä asioista. Tarvittaessa ja opiskelijan luvalla tehdään yhteistyötä koulun henkilökunnan ja huoltajien kanssa. Kuraattori toimii yhteistyössä muiden auttamistahojen kanssa ja ohjaa tarvittaessa eteenpäin muun tuen piiriin.

Lukion kuraattori Hanna Kankaanpää
hanna.kankaanpaa@itauusimaa.fi
p. 050 380 2519
Aarreaitta, Enter

Lukion psykologiin voit ottaa yhteyttä, mikäli haluat keskustella elämäntilanteeseesi tai oppimiseesi liittyvistä asioista. Nuoruudessa tapahtuu paljon muutoksia ja elämässä eteen tulevat erilaiset haasteet voivat herättää ahdistusta tai jaksamattomuutta. Lukio-opintojen vaativuus tulee myös joskus yllätyksenä. Yhteyttä psykologiin kannattaa ottaa Wilman kautta tai puhelimitse jo siinä vaiheessa, kun ongelmat eivät ole vielä kovin suuria. Muutamakin käynti voi auttaa lisäämään hyvinvointia. Jos on tarvetta pidempiaikaiselle tuelle, siitä keskustellaan yhdessä tapaamisten aikana. Opiskelijan luvalla psykologi voi tehdä yhteistyötä koulun henkilökunnan ja huoltajien kanssa.

Lukion psykologi Martin Westerling
p. 040 168 5076
yhteydenotto ensisijaisesti Wilman kautta

AIKOJEN SIVUT

Lukuvuoden koulutyö alkaa keskiviikkona 12.8.2026 ja päättyy lauantaina 5.6.2027.

Lukion työajat lv. 2026 – 2027

Syyslukukausi: 12.8. – 18.12.2026

Syysloma: 14.10. – 18.10. (viikolla 42)

Joululoma: 19.12.2026 – 6.1.2027

Kevätlukukausi: 7.1. – 5.6.2027

Talviloma: 22.2. – 28.2.2027 (viikko 8)

Lomapäivät: 7.5.2027 (helatorstain jälkeinen perjantai)

Jaksotus lv. 2026 – 2027

I periodi	ke 12.8. – pe 2.10.2026	38 pv
II periodi	ma 5.10. – pe 27.11.2026	37 pv
III periodi	ma 30.11.2026 – ma 8.2.2027	38 pv
IV periodi	ti 9.2. – pe 9.4.2027	37 pv
V periodi	ma 12.4. – la 5.6.2027	39 pv

Yhteensä lv. 2026 – 2027 työpäiviä on 189.

Tuntikaavio

<table>
<tr><th>Tunti:</th><th>MA</th><th colspan="2">TI</th><th>KE</th><th colspan="2">TO</th><th>PE</th></tr>
<tr><td>8.00-9.15</td><td>2</td><td colspan="2">6</td><td>1</td><td colspan="2">7</td><td>1</td></tr>
<tr><td>9.25-10.40</td><td>4</td><td colspan="2">5</td><td>2</td><td colspan="2">5</td><td>3</td></tr>
<tr><td>10.40-12.30
(sis. ruokailun)</td><td>5</td><td colspan="2">3</td><td>4</td><td colspan="2">3</td><td>4</td></tr>
<tr><td>12.45-14.00</td><td>7</td><td colspan="2">1</td><td>6</td><td colspan="2">2</td><td>6</td></tr>
<tr><td>14.10-15.25</td><td>9</td><td rowspan="2">8</td><td>8 ti</td><td>7</td><td rowspan="2">8</td><td>8 to</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>-16.00</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Päivittäinen aikataulu

Tunnit Oppitunnin pituus = 75 min.

1	**8.00 – 9.15**	
2	**9.25 – 10.40**	
	Vaihtoehto 1:	**Vaihtoehto 2:**
Ruokatunti	**10.40 – 11.15**	**11.30 – 12.00**
3	**11.15 – 12.30**	**10.45 – 11.30 JA 12.00 – 12.30**
4	**12.45 – 14.00**	
5 - 6	**14.10 – 15.25** (osa oppitunneista jatkuu klo 16.00 asti)	

Uusintakokeet

Ilmoittautuminen viimeistään	**Uusintakoe**	klo:	**Arvosanat Wilmassa viimeistään**
su 09.08.2026	**ke 12.08.2026**	11.30 – 14.30 (-15.30)	pe 28.08.2026
to 22.10.2026	**ke 28.10.2026**	15.30 – 18.30 (-19.30)	pe 13.11.2026
pe 11.12.2026	**ke 16.12.2026**	15.30 – 18.30 (-19.30)	pe 15.01.2027
to 04.03.2027	**ke 10.03.2027**	15.30 – 18.30 (-19.30)	to 25.03.2027
pe 23.04.2027	**ke 28.04.2027**	15.30 – 18.30 (-19.30)	pe 14.05.2027

Huom! myös päättöviikoilla järjestettäviä kokeita saa käyttää uusinta- ja suoritustilaisuuksina. Asiasta on sovittava asianomaisen opettajan kanssa.

Abeille tarkoitetut ”harjoitusylioppilaskirjoitukset”, eli preliminäärit, järjestetään:

a) syksyllä 2026 (lähtökohtaisesti klo 11.15-17.15, seuraavina päivinä):
- 31.08.2026 reaali (ET/GE/KE/TE/UE/YH)
- 04.09.2026 englanti
- 08.09.2026 ruotsi (A- ja B-oppimäärä)
- 10.09.2026 reaali (BI/FI/FY/HI/PS)

b) keväällä 2027 päättöviikolla 29.1. – 8.2. järjestetään preliminäärikokeita yo-kertausopintojaksojen päättöpäivinä.
* Äidinkielen preliminäärikoe järjestetään kuitenkin keskitetysti maanantaina 8.2.2027 klo 8.00-14.00.

Vanhempainillat

ke 7.10.2026 klo 18 Toisen ja kolmannen vuosikurssin vanhemmille, aiheena ylioppilaskirjoitukset ja jatko-opinnot.

to 22.10.2026 klo 18 Lukionsa aloittaneille ja heidän vanhemmilleen: Mitä lukio-opiskelu on tänä päivänä?

ke 20.01.2027 klo 18 Lukioilta 9. luokkalaisille ja heidän huoltajilleen.

Avoimet ovet 9. luokkalaisille

Avoimien ovien päiviä järjestään eri kouluista tutustumaan tuleville:
- ma 18.01.2027 klo 8.45 (Pornaisista ja muualta kuin Sipoosta tuleville)
- ke 20.01.2027 klo 9.30 (pääasiassa Sipoon yläkoulut).

YLIOPPILASKIRJOITUKSET SYKSY 2026

Syksyn 2026 koepäivät

ma 14.9.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi), **lukutaidon koe**
ke 16.9.	uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, maantiede, kemia, terveystieto
pe 18.9.	vieras kieli, **pitkä oppimäärä** (englanti)
ma 21.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä (ruotsi)
ti 22.9.	biologia, filosofia, fysiikka, historia, psykologia
to 24.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 25.9.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi), **kirjoitustaidon koe** sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe
ma 28.9.	vieras kieli, **lyhyt oppimäärä** (englanti, saksa, ranska, espanja, venäjä)
ke 30.9.	saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Kaikki kokeet alkavat klo 9.00, paikalla oltava viimeistään klo 8.15 / 8.30.

YLIOPPILASKIRJOITUKSET KEVÄT 2027

Kevään 2027 koepäivät

ti 16.3.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi), **lukutaidon koe** sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, **lukutaidon koe ja kuullun ymmärtämisen koe**
to 18.3.	vieras kieli, **lyhyt oppimäärä**, (englanti, saksa, ranska, espanja, venäjä)
pe 19.3.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi) sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, **kirjoitustaidon koe**
ma 22.3.	vieras kieli, **pitkä oppimäärä**, (englanti)
ke 24.3.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
ti 30.3.	biologia, filosofia, fysiikka, historia, psykologia
ke 31.3.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä (ruotsi)
pe 2.4.	uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, maantiede, kemia, terveystieto
ma 5.4.	saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Kaikki kokeet alkavat klo 9.00, paikalla oltava viimeistään klo 8.15 / 8.30.

LUKUJÄRJESTYS JA OPINTOJEN SUUNNITTELU

Lukujärjestys laaditaan niin sanotun opintotarjottimen avulla. Opintotarjottimessa samalla numeroidulla rivillä (ns. palkki) olevat opintojaksot opetetaan samaan aikaan. Viereinen tuntikaavio kertoo, milloin kunkin palkin opetustunnit pidetään.

Opinto-ohjaaja käy jokaisen opiskelijan henkilökohtaisen lukujärjestyksen läpi ja tarvittaessa tekee muutokset opiskelijan kanssa.

Sama numero esiintyy kaaviossa pääsääntöisesti kolme kertaa.

Tuntikaavio:

Tunti:	MA	TI	KE	TO	PE
1	2	6	1	7	1
2	4	5	2	5	3
3	5	3	4	3	4
4	7	1	6	2	6
5(-6)	9	8	7	8	
		8		8	

Arvosanat Wilmassa (viimeistään):

1. periodi: 19.10.2026
2. periodi: 09.12.2026
3. periodi: 01.03.2027
4. periodi: 21.04.2027
5. periodi: 08.06.2027, eli lukuvuoden päättymisen jälkeisenä tiistaina

1. PERIODIN OPINTOTARJOTIN

AIKANA 12.8. – 23.9.2026

(päättöviikko 24.9.-2.10.; kunkin päivän lukujärjestys nähtävillä Wilmassa)

Palkki	1. vuosikurssi			2. vuosikurssi			3. vuosikurssi				
1	**RUB0.1** HKa	**YH01.1** JLi	**MU01.1** MMo	**FY05.1** JRä	**PS03.1** TKu	**LI05.1** TGr	**ÄI09.1** SLi	**ÄI12.1** HMa	**BI07.1** JHa	**HI07.1** LMi	
2	**ÄI01.1_26C** HMa	**FI01.1_26B** TKu	**PS01.1_26A** LKe	**RUB13.1** HKa	**EAB34.1** MPa	**GE02.1** JHa	**OP02.1** MA-K	**KE07.1** HNä	**TE04.1** IRu	**YH05.1** LMi	
3	**ENA0.1** KOj	**FI01.2** TKu	**FY1+2.4** PTu	**HI01.1** JLi	**ÄI5+6+7.1** HMa	**BI2+3.1** JHa	**HI02.1** LMi	**MAB08.1** JRä	**PS06.1** LKe	**RUA07.1** HKa	**RUB17.1** AIk
4	**MAY01.1** SHe	**MAY01.2** JRä	**MAY01.3** HNä	**MAB13.1** PTu	**RUB13.2** AIk	**YH03.1** LMi	**PS03.2** LKe	**UE04.1** TKu	**ÄI12.2** HMa	**ENA09.1** KOj	
5	**BI01.1_26A** JHa	**TE01.1_26C** IRu	**PS01.2_26B** LKe	**MAA05.1** SHe	**MAA05.2** JKu	**MAB04.1** PTu	**MAB04.2** JRä	**ENA07.1** KOj	**RUB111.1** HKa	**ENA09.2** AIk	
6	**ÄI01.2_26B** SLi	**KE1+2.1_26C** HNä	**ENA1+2.1_26A** AIk	**ENA04.1** KOj	**FI02.1** TKu	**MU03.1** MMo	**MAA10.1** SHe	**MAB08.2** JKu			
7	**OP03.1** MA-K, SHe, SLi	**OP03.2** MA-K, SHe, SLi	**OP03.3** MA-K, SHe, SLi	**ENA04.2** KOj	**YH04.1** LMi	**KU03.1** IRu	**ENA09.3** AIk	**EAB37.1** MPa			
8	**LI01.1** TGr	**FY13, LUMA.1** HNä, JRä	**MAA15, LUMA.2** PTu								
9	**OP01.1** MA-K										
10	**FY11, LUMA.2+3** JRä										
8 ti	**OP01.2** MA-K										
8 to	**OP01.3** MA-K										

2. PERIODIN OPINTOTARJOTIN

AIKANA 5.10. – 18.11.2026

(päättöviikko 19.11.-27.11.; kunkin päivän lukujärjestys nähtävillä Wilmassa)

Palkki	1. vuosikurssi			2. vuosikurssi				3. vuosikurssi	
1	**EAB31.1** MPa	**SAB31.1** AIk	**RAB31.1** KOj	**GE07, LUMA.1** JHa, LMi	**MU01.2** MMo	**KE04.1** HNä	**TE02.1** IRu	**UE02.1** TKu	**ÄI10.1** SLi
2	**ÄI01.3_26A** SLi	**TE01.2_26B** IRu	**PS01.3_26C** LKe	**EAB35.1** MPa	**GE03.1** JHa	**KE09, LUMA.2** TKu, HNä	**ENA07.2** KOj	**YH04.2** LMi	
3	**ENA1+2.1_26A** AIk	**ENA1+2.2** HKa	**ENA1+2.3** KOj	**ÄI5+6+7.2** SLi	**BI2+3.2** JHa	**HI02.2** LMi	**MAA13.1** SHe	**MAB10.1** JRä	**MAB10.2** HNä
4	**RUA1+2.1** HKa	**RUB1+2.1** AIk	**GE01.1** JHa	**KU01.1** IRu	**ÄI5+6+7.1** HMa	**HI03.1** LMi	**ENA05.1** KOj	**MAA12.1** SHe	**MAB09.1** JRä	**MAB09.2** PTu
5	**HI01.2** JLi	**FI01.3** TKu	**KE1+2.2** HNä	**RUA04.1** HKa	**ENA04.3** AIk	**MAA06.1** SHe	**MAA09.1** SHe	**ÄI10.2** HMa	**EAB38.1** MPa	**FY09.1** JRä	**KKO01.1** MA-K
6	**ÄI2+3.1** SLi	**MAA02.1** SHe	**MAY01.4** PTu	**UE01.1** TKu	**ÄI5+6+7.3** HMa	**BI2+3.3** JHa	**HI02.3** LMi	**FY08.1** JRä	**PS05.1** LKe
7	**MAA02.2** PTu	**FY1+2.1** SHe	**LI01.2** MR-H	**RUB14.1** HKa	**MAA06.2** JKu	**MAA09.2** JKu	**ÄI10.3** HMa		
8	**LI02.1** TGr								
10	**KULD2.1** IRu								
8 ti	**MU08.1** MMo								
8 to	**ÄI16.1** SLi, IRu								

3. PERIODIN OPINTOTARJOTIN

AIKANA 30.11.2026 – 28.1.2027

(päättöviikko 29.1.-8.2.; kunkin päivän lukujärjestys nähtävillä Wilmassa)

Palkki	1. vuosikurssi			2. vuosikurssi				3. vuosikurssi			
1	**ÄI2+3.2** AKa	**MAA02.2** PTu	**MAA03.1** PTu	**UE01.2** TKu	**OP05.1** MHu	**ÄI5+6+7.2** SLi	**ENA05.2** KOj	**HI03.2.** LMi			
2	**ÄI2+3.3** HMa	**MAA02.1** SHe	**MAA03.2** SHe	**MAB02.1** JKu	**RUA05.1** HKa	**FI02.2** TKu	**OP02.2** MA-K	**FY09.1** JRä, PTu	**HI07.2** LMi	**PS07.1** LKe	
3	**ENA1+2.2** HKa	**ENA1+2.3** KOj	**TE01.3_26A** IRu	**YH02.1** JLi	**GE08, LUMA.2** JHa, JRä	**HI06.1** LMi	**FI04.1** TKu	**ENA09.4** AIk	**ÄI11.2** SLi		
4	**BI01.2** JHa	**HI01.3** LMi	**MU01.3** MMo	**RUB14.2** HKa	**RUB14.3** AIk	**ENA08.1** KOj	**UE02.2** TKu	**ET02.1** LKe	**MAA13.1** SHe	**MAB10.1** JRä, PTu	**MAB10.2** HNä
5	**RUA1+2.1** HKa	**RUB1+2.1** AIk	**GE01.2** JHa	**KU01.2** IRu	**MAA06.1** SHe	**MAA06.2** JKu	**MAB05.1** JRä, PTu	**MAB05.2** HNä	**ÄI11.1** HMa	**YH05.2** LMi	
6	**FY1+2.2** SHe	**KU02.1** IRu	**MU02.1** MMo	**FY06.1** JRä, PTu	**GE04.1** JHa	**UE05.1** TKu	**ÄI11.3** HMa	**RUA11.1** HKa	**RUB111.2** HKa		
7	**KE1+2.3** HNä	**YH01.2** JLi	**ÄI5+6+7.3** HMa	**ENA05.3** AIk	**BI04.1** JHa						
8	**LI04.1** TGr, SKo										
7A	**OP01.1** MA-K	**OP01.2** MA-K	**OP01.3** MA-K								
7B	**ÄI16.1** SLi, IRu										

4. PERIODIN OPINTOTARJOTIN

AIKANA 9.2. – 31.3.2027

(päättöviikko 1.4.-9.4.; kunkin päivän lukujärjestys nähtävillä Wilmassa)

Palkki	1. vuosikurssi			2. vuosikurssi					
1	**FY03.1** JRä, PTu	**YH01.3** LMi	**OP05.2** MHu	**ENA06.1** KOj	**MAA07.1** SHe	**UE02.3** TKu			
2	**UE01.3** TKu	**ET01.1** LKe	**KE03.1** HNä	**ÄI14.1** HMa, IRu	**ENA08.2** KOj	**FY07.1** JRä, PTu	**YH03.2** LMi		
3	**EAB32.1** MPa	**SAB32.1** AIk	**RAB32.1** KOj	**MAA14. LUMA.1** SHe, IRu	**PS02.1** TKu	**RUB15.1** HKa	**YH02.2** LMi	**OP02.3** MA-K	
4	**MAA03.1** PTu	**MAA03.2** SHe	**MAA04.1** SHe	**MAB02.2** HNä	**ENA03.4** AIk	**FI03.1** TKu	**YH02.3** JLi	**BI05.1** JHa	**HI08.1** LMi
5	**ENA03.1** AIk	**FY03.2** JRä, PTu	**UE03.1** TKu	**HI04.1** LMi	**ÄI08.1** HMa	**RUA06.1** HKa	**ENA06.2** KOj	**KU02.2** IRu	
6	**RUB1+2.2** AIk	**RUB1+2.3** HKa	**GE01.3** JHa	**ÄI08.2** SLi	**KE05.1** HNä	**TE03.1** IRu			
7	**ÄI04.1** HMa	**BI01.3** JHa	**LI02.2** MR-H	**ÄI09.2** SLi	**RUB15.2** HKa	**ENA06.3** AIk			
8	**LI01.3** TGr								

5. PERIODIN OPINTOTARJOTIN

AIKANA 12.4. – 24.5.2027

(päättöviikko 25.5.-2.6.; kunkin päivän lukujärjestys nähtävillä Wilmassa)

Palkki	1. vuosikurssi			2. vuosikurssi					
1	**RUA03.1** HKa	**FY04.1** JRä, PTu	**MU02.2** MMo	**OP05.3** MHu	**BI06.1** JHa	**PS04.1** TKu	**KU04.1** IRu		
2	**RUB1+2.2** AIk	**RUB1+2.3** HKa	**KU01.3** IRu	**ÄI15.1** HMa	**MAB6+7.1** JRä, PTu	**HI03.3** LMi			
3	**ÄI04.2** HMa	**EAB33.1** MPa	**SAB33.1** AIk	**RAB33.1** KOj	**BI09, LUMA.1** JHa, LKe, JRä	**KE06.1** HNä	**HI05.1** LMi	**FI02.3** TKu	**KU02.3** IRu
4	**ENA03.2** KOj	**FY1+2.3** SHe	**KE03.2** HNä	**GE02.2** JHa	**RUA08.1** HKa	**RUB16.1** HKa	**EAB36.1** MPa	**PS04.2** LKe	**UE06.1** TKu
5	**MAA04.1** SHe	**MAB03.1** JRä, PTu	**MAB03.2** HNä	**ÄI08.3** SLi	**ENA07.3** KOj	**YH03.3** LMi			
6	**ÄI04.3** SLi	**ENA03.3** KOj	**FY04.2** JRä, PTu	**PS02.2** LKe	**MAA08.1** SHe	**MAB6+7.2** HNä			
7	**LI02.3** MR-H	**ENA07.4** KOj	**MAA11.1** SHe						
8	**LI03.1** TGr	**MU09.1** MMo	**FY12, LUMA.2** JRä, PTu						
7 ke	**OP01.5** MA-K								
7 to	**OP01.6** MA-K								
8 ti	**OP01.4** MA-K								

OMA LUKUJÄRJESTYKSENI, PERIODIT 1-5

Periodi 1: 12.8. – 23.9.2026

Tunti:	MA	TI	KE	TO	PE
8.00-9.15	2	6	1	7	1
9.25-10.40	4	5	2	5	3
10.40-11.15 / 11.30-12.00	L O	U	N	A	S
11.15-12.30 TAI 10.45-11.30 + 12.00-12.30	5	3	4	3	4
12.45-14.00	7	1	6	2	6
14.10-15.25	9	8	7	8	
jatkuu -> 16.00		8		8	

Periodi 2: 5.10. – 18.11.2026

Tunti:	MA	TI	KE	TO	PE
8.00-9.15	2	6	1	7	1
9.25-10.40	4	5	2	5	3
10.40-11.15 / 11.30-12.00	L O	U	N	A	S
11.15-12.30 TAI 10.45-11.30 + 12.00-12.30	5	3	4	3	4
12.45-14.00	7	1	6	2	6
14.10-15.25	9	8	7	8	
jatkuu -> 16.00		8		8	

Periodi 3: 30.11.2026 – 28.1.2027

Tunti:	MA	TI	KE	TO	PE
8.00-9.15	2	6	1	7	1
9.25-10.40	4	5	2	5	3
10.40-11.15 / 11.30-12.00	L O	U	N	A	S
11.15-12.30 TAI 10.45-11.30 + 12.00-12.30	5	3	4	3	4
12.45-14.00	7	1	6	2	6
14.10-15.25	9	8	7	8	
jatkuu -> 16.00		8		8	

Periodi 4: 9.2. – 31.3.2027

Tunti:	MA	TI	KE	TO	PE
8.00-9.15	2	6	1	7	1
9.25-10.40	4	5	2	5	3
10.40-11.15 / 11.30-12.00	L O	U	N	A	S
11.15-12.30 TAI 10.45-11.30 + 12.00-12.30	5	3	4	3	4
12.45-14.00	7	1	6	2	6
14.10-15.25	9	8	7	8	
jatkuu -> 16.00		8		8	

Periodi 5: 12.4. – 24.5.2027

Tunti:	MA	TI	KE	TO	PE
8.00-9.15	2	6	1	7	1
9.25-10.40	4	5	2	5	3
10.40-11.10 / 12.00-12.35	L O	U	N	A	S
11.15-12.30 TAI 10.45-11.30 + 12.00-12.30	5	3	4	3	4
12.45-14.00	7	1	6	2	6
14.10-15.25	9	8	7	8	
jatkuu -> 16.00		8		8	

KALENTERI

33	ti	11.8.	Työpaikkakokous
vko	**pv**	**pvm**	**Ensimmäinen periodi 12.8. – 2.10.2026** (38 koulupäivää)
	ke	12.8.	Kouluvuosi alkaa Uusintakoe klo 11.30 – 14.30
	to	13.8.	
	pe	14.8.	
34	ma	17.8.	
	ti	18.8.	
	ke	19.8.	
	to	20.8.	LUMA-linjan ryhmäytymisiltapäivä
	pe	21.8.	
35	ma	24.8.	Enterin kokous klo 14.15 – 15.45
	ti	25.8.	
	ke	26.8.	Ykkösten ryhmäytymispäivä *(iltapäivällä)*
	to	27.8.	
	pe	28.8.	Uusintakokeen arvosanat Wilmassa + Poistetaan P-merkinnät viime vuoden 1.-4. periodista
36	ma	31.8.	Preliminäärikoe, reaali (GE, KE, TE, UE, ET, YH) Suomen Lukiolaisten Liiton esittäytyminen (1. vsk.)
	ti	1.9.	Enterin poistumisharjoitus klo 10
	ke	2.9.	
	to	3.9.	
	pe	4.9.	Koulukuvaus + A-englannin preliminäärikoe
37	ma	7.9.	Yo-info abeille klo 12.00 – 12.45 + Työpaikkakokous klo 14.15 – 16.00
	ti	8.9.	A- ja B-ruotsin preliminäärikoe
	ke	9.9.	Abitti2 yo-kenraaliharjoitus
	to	10.9.	Preliminäärikoe, reaali (BI, FI, FY, HI, PS)
	pe	11.9.	
38	ma	14.9.	YO äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe
	ti	15.9.	
	ke	16.9.	YO reaali GE, KE, TE, UE, ET, YH
	to	17.9.	
	pe	18.9.	YO englanti, pitkä
39	ma	21.9.	YO ruotsi, pitkä ja keskipitkä
	ti	22.9.	YO reaali BI, FI, FY, HI, PS
	ke	23.9.	
Päättövko	to	24.9.	YO matematiikka, pitkä ja lyhyt
Päättövko	pe	25.9.	YO äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe + suomi toisena kielenä-koe
P-vko 40	ma	28.9.	YO vieras kieli, lyhyt
Päättövko	ti	29.9.	Ryhmänohjaajien YS-aika
Päättövko	ke	30.9.	
Päättövko	to	1.10.	
Päättövko	pe	2.10.	Ykkösten toinen ryhmäytymispäivä

vko	pv	pvm	**Toinen periodi 5.10. – 27.11.2026** (37 koulupäivää)
41	ma	5.10.	Hyvinvointiviikko alkaa Ryhmänohjaustunti klo 12.00 – 12.45
	ti	6.10.	
	ke	7.10.	Vanhempainilta (ylioppilaskirjoitukset ja jatko-opinnot) klo 18.00 -
	to	8.10.	
	pe	9.10.	
42	ma	12.10.	
	ti	13.10.	
Syysloma 14.10. – 16.10.			
43	ma	19.10.	Ensimmäisen periodin arvosanat Wilmassa klo 16
	ti	20.10.	
	ke	21.10.	
	to	22.10.	Työpaikkakokous klo 16.00 – 17.30 + Vanhempainilta (1. vuosikurssin opiskelijat) klo 18.00 – Ilmoittautuminen uusintaan päättyy
	pe	23.10.	
44	ma	26.10.	
	ti	27.10.	
	ke	28.10.	Uusintakoe klo 15.30 – 18.30
	to	29.10.	
	pe	30.10.	Syksyn valmistujat: oppimäärä viimeistään valmis
45	ma	2.11.	
	ti	3.11.	
	ke	4.11.	
	to	5.11.	
	pe	6.11.	
46	ma	9.11.	
	ti	10.11.	
	ke	11.11.	Viim. ilmoittautumispäivä kevään 2027 yo-kokeisiin (yo-tutkinnon aloittavat)
	to	12.11.	***Syksyn yo-tulokset koululla***
	pe	13.11.	Uusintakokeen arvosanat Wilmassa + Poistetaan loput P-merkinnät viime lukuvuodesta
47	ma	16.11.	
	ti	17.11.	
	ke	18.11.	
Päättövko	to	19.11.	
Päättövko	pe	20.11.	
P-vko 48	ma	23.11.	
Päättövko	ti	24.11.	Työpaikkakokous klo 12.15 – 14.00
Päättövko	ke	25.11.	Ryhmänohjaajien YS-aika + Studia- messut abeille (vaihtoehto 1)
Päättövko	to	26.11.	Studia- messut abeille (vaihtoehto 2)
Päättövko	pe	27.11.	

vko	pv	pvm	**Kolmas periodi 30.11.2026 – 8.2.2027** (38 koulupäivää)
49	ma	30.11.	Ryhmänohjaustunti klo 12.00 – 12.45
	ti	1.12.	
	ke	2.12.	
	to	3.12.	
	pe	4.12.	Itsenäisyysjuhla ja lakkiaiset klo 11.30 –
50	ma	7.12.	Enterin kokous klo 14.15 – 15.45
	ti	8.12.	
	ke	9.12.	Toisen periodin arvosanat Wilmassa klo 16
	to	10.12.	
	pe	11.12.	Lucia – juhla klo 9 + Ilmoittautuminen uusintaan päättyy
51	ma	14.12.	
	ti	15.12.	
	ke	16.12.	Uusintakoe klo 15.30 – 18.30
	to	17.12.	Urapäivä
	pe	18.12.	Joulujuhlapäivä
Joululoma 19.12.2026 – 6.1.2027			
1	to	7.1.	Kevätlukukausi alkaa
	pe	8.1.	
2	ma	11.1.	Työpaikkakokous klo 14.15 – 16.00
	ti	12.1.	
	ke	13.1.	
	to	14.1.	
	pe	15.1.	Uusintakokeen arvosanat Wilmassa + Poistetaan P-merkinnät 1. periodista
3	ma	18.1.	Avoimet ovet (1. päivä)
	ti	19.1.	
	ke	20.1.	Avoimet ovet (2. päivä) + Lukioilta 9. luokkalaisille ja huoltajille klo 18.00 –
	to	21.1.	
	pe	22.1.	
4	ma	25.1.	
	ti	26.1.	
	ke	27.1.	
	to	28.1.	
Päättövko	pe	29.1.	Preliminäärikokeet alkavat *)
P-vko 5	ma	1.2.	
Päättövko	ti	2.2.	Ryhmänohjaajien YS-aika
Päättövko	ke	3.2.	
Päättövko	to	4.2.	Työpaikkakokous klo 12.15 – 14.00
Päättövko	pe	5.2.	
P-vko 6	ma	8.2.	Äidinkielen preliminäärikoe *)

*) = Päättöviikolla 29.1. – 8.2. järjestetään preliminäärikokeita yo-kertaus-opintojaksojen päättöpäivinä.
Äidinkielen preliminäärikoe järjestetään kuitenkin keskitetysti maanantaina 8.2.2027 klo 8.00 – 14.00.

vko	pv	pvm	**Neljäs periodi 9.2. – 9.4.2027** (37 koulupäivää)
6	ti	9.2.	Ryhmänohjaustunti klo 12.00 – 12.45
	ke	10.2.	Penkkarit
	to	11.2.	Wanhojen Tanssit (iltaesitys)
	pe	12.2.	Wanhojen Tanssit (päiväesitys)
7	ma	15.2.	
	ti	16.2.	
	ke	17.2.	
	to	18.2.	
	pe	19.2.	
Talviloma 22.2. – 28.2.			
9	ma	1.3.	Kolmannen periodin arvosanat Wilmassa klo 16
	ti	2.3.	
	ke	3.3.	
	to	4.3.	Ilmoittautuminen uusintaan päättyy
	pe	5.3.	
10	ma	8.3.	Enterin kokous klo 14.15 – 15.45
	ti	9.3.	
	ke	10.3.	Uusintakoe klo 15.30 – 18.30
	to	11.3.	
	pe	12.3.	
11	ma	15.3.	
	ti	16.3.	YO äidinkieli ja kirjallisuus JA suomi toisena kielenä-koe, lukutaidon koe sekä S2 kuullun ymmärtämisen koe
	ke	17.3.	
	to	18.3.	YO vieras kieli, lyhyt
	pe	19.3.	YO äidinkieli ja kirjallisuus JA Suomi toisena kielenä-koe, kirjoitustaidon koe
12	ma	22.3.	YO vieras kieli, pitkä
	ti	23.3.	
	ke	24.3.	YO matematiikka, pitkä ja lyhyt
	to	25.3.	Uusintakokeen arvosanat Wilmassa
	pe	26.3.	*Pitkäperjantai*
	ma	29.3.	*2. pääsiäispäivä*
13	ti	30.3.	YO reaali BI, FI, FY,HI, PS
	ke	31.3.	YO ruotsi, pitkä ja keskipitkä
Päättövko	to	1.4.	
Päättövko	pe	2.4.	YO reaali GE, KE, TE, UE, ET, YH
P-vko 14	ma	5.4.	
Päättövko	ti	6.4.	Työpaikkakokous klo 12.15 – 14.00
Päättövko	ke	7.4.	Ryhmänohjaajien YS-aika
Päättövko	to	8.4.	
Päättövko	pe	9.4.	

vko	pv	pvm	**Viides periodi 12.4. – 5.6.2027** (39 koulupäivää)
15	ma	12.4.	Ryhmänohjaustunti klo 12.00 – 12.45
	ti	13.4.	Poistetaan P-merkinnät 2. periodista
	ke	14.4.	
	to	15.4.	
	pe	16.4.	
16	ma	19.4.	
	ti	20.4.	
	ke	21.4.	Neljännen periodin arvosanat Wilmassa klo 16
	to	22.4.	
	pe	23.4.	Ilmoittautuminen uusintaan päättyy
17	ma	26.4.	
	ti	27.4.	
	ke	28.4.	Uusintakoe klo 15.30 – 18.30
	to	29.4.	
	pe	30.4.	Vapputapahtuma + ensi lukuvuoden tarjotin avautuu + Kevään valmistujat: oppimäärä viimeistään valmis
18	ma	3.5.	
	ti	4.5.	
	ke	5.5.	
	to	6.5.	*Helatorstai*
	pe	7.5.	*Vapaapäivä*
19	ma	10.5.	Enterin kokous klo 14.15 – 15.00
	ti	11.5.	
	ke	12.5.	
	to	13.5.	
	pe	14.5.	Uusintakokeen arvosanat Wilmassa + Poistetaan P-merkinnät 3. periodista
20	ma	17.5.	Ilmoittautuminen syksyn 2027 yo-kirjoituksiin päättyy (yo-tutkinnon aloittavat)
	ti	18.5.	***Yo-tulokset koululla***
	ke	19.5.	
	to	20.5.	
	pe	21.5.	
21	ma	24.5.	
Päättövko	ti	25.5.	Työpaikkakokous klo 12.15 – (mm. stipendien jaosta)
Päättövko	ke	26.5.	
Päättövko	to	27.5.	
Päättövko	pe	28.5.	
P-vko 22	ma	31.5.	
Päättövko	ti	1.6.	
Päättövko	ke	2.6.	
	to	3.6.	Opiskelijakunnan päivä
	pe	4.6.	1.- ja 2.-vuosikurssin kevätjuhla + lakkiaisharjoitukset
	la	5.6.	Ylioppilasjuhla

Viidennen periodin arvosanat näkyvät Wilmassa viim. tiistaina 8.6.2027 klo 16.